

Rekenkamercommissierapport

Baat bij binding

Onderzoek naar buurtbeheer in de gemeente Cranendonck

Cranendonck, 28 februari 2011.

De Rekenkamercommissie Cranendonck bestaat uit:

Drs. Jan van den Heuvel
Drs. Angelique Hubens
Drs. Stefan de Kort CPC

INHOUDSOPGAVE

HOOFDSTUK 1. INLEIDING	1
1.1 AANLEIDING ONDERZOEK	1
1.2 PROBLEEMSTELLING EN ONDERZOEKSVRAGEN	1
1.3 OPZET EN UITVOERING	2
1.4 OPBOUW VAN HET RAPPORT	2
HOOFDSTUK 2. BELEID	3
2.1 BURGERPARTICIPATIE	3
2.2 BUURTBEHEER	4
2.3 CONVENANT	6
HOOFDSTUK 3. ORGANISATIE EN FUNCTIONEREN	9
3.1 FUNCTIONEREN PER DORPSKERN	9
3.2 FUNCTIONEREN VAN ALLE PLATFORMS	13
HOOFDSTUK 4. SAMENWERKING	17
4.1 GEMEENTE EN PLATFORMS	17
4.2 GEMEENTE, PLATFORMS EN ANDERE ORGANISATIES	19
HOOFDSTUK 5. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	21
5.1 CONCLUSIES	21
5.2 AANBEVELINGEN	23
BIJLAGE 1 NORMENKADER	26
BIJLAGE 2 LITERATUURLIJST	27
BIJLAGE 3 GEINTERVIEWDE PERSONEN	28
BIJLAGE 4 INTERVIEWVRAGEN	29
BIJLAGE 5 FORMAT STUKKEN NAAR BUURTBEHEER	31

HOOFDSTUK 1. INLEIDING

Eerst wordt informatie gegeven over de achtergrond van het onderzoek. Vervolgens komen de probleemstelling en de onderzoeksvragen aan bod. Aansluitend hierop wordt in de derde paragraaf de opzet en uitvoering van het onderzoek geschetst. Tot slot wordt een indeling van het rapport gegeven.

1.1 AANLEIDING ONDERZOEK

Uit de benchmark 'Waar staat je gemeente' in oktober/november 2009 kwam naar voren dat de burgers vinden dat de gemeente onvoldoende burgers betreft bij de totstandkoming van beleid en uitvoering van beleid. Buurtbeheer is hiervoor de aangewezen weg, maar hoe heeft dit nu de afgelopen jaren gefunctioneerd?

Het college heeft in het bestuursprogramma 2006-2010 uitgesproken om de burgers "meer" te betrekken bij het openbaar bestuur. Ook in het bestuursprogramma 2010-2014 'Realistisch Vooruit' staat burgerparticipatie hoog op de agenda, het volgende is hierover opgenomen:

"Werken aan interactie met de gemeenschap:

- De resultaten van de benchmark laten duidelijk zien dat er vanuit het gemeentebestuur en de ambtelijke organisatie meer moet worden geïnvesteerd in het contact maken en hebben met de burger. Hiervoor zullen de komende jaren dan ook extra middelen worden uitgetrokken.
- In 2011 zal er een evaluatie van buurtbeheer plaatsvinden.
- Burgerparticipatie is meer dan het betrekken van buurtbeheer bij plannen alleen. De komende jaren zal er dan ook bekeken worden op welke wijze de inwoners beter bij uitvoerende taken en bij veranderingen in hun leefomgeving kunnen worden betrokken."

Met het zicht op de nieuwe nota burgerparticipatie, vastgesteld door de raad in december 2010, is het voor de rekenkamercommissie zinvol om de bestaande aanpak van buurtbeheer als voorbeeld van burgerparticipatie te evalueren, hiermee ook input leverend voor de evaluatie die de gemeente in 2011 heeft voorzien.

Hiervoor is nagegaan of de vastgestelde beleidsdoelstellingen aangaande buurtbeheer zijn behaald. Daarnaast zullen aanbevelingen worden gedaan, ook met het oog op het nieuw vast te stellen implementatieplan burgerparticipatie in juni 2011.

1.2 PROBLEEMSTELLING EN ONDERZOEKSVRAGEN

Het onderzoek beoogt een beeld te schetsen van het buurtbeheer in de gemeente Cranendonck, zowel vanuit het oogpunt van de gemeente als van de burger. Enerzijds: hoe is het proces van buurtbeheer verlopen, hoe was het georganiseerd en wie had welke rol? Anderzijds: hoe hebben de burgers buurtbeheer ervaren, hebben zij daadwerkelijk kunnen en willen meedenken en meebeslissen. Deze vragen worden in dit onderzoek beantwoord.

De volgende probleemstelling is geformuleerd: *Heeft buurtbeheer, als vorm van burgerparticipatie, sinds de oprichting in 2001 gefunctioneerd in de gemeente Cranendonck?*

Buurtbeheer is gedefinieerd als: een samenhangende aanpak van technische en sociale componenten van de leefbaarheid in een bepaald gebied door samenwerking van bewoners, gemeente, politie, woningeigenaren, welzijnswerk, aangevuld waar nodig met onder andere scholen en vrijwilligersorganisaties. (Startnotitie Buurtbeheer, Cranendonck, september 2001)

Burgerparticipatie is gedefinieerd als: een manier van werken waarbij gemeente, betrokken burgers en eventueel externe deskundigen, via een open houding naar elkaar en een vooraf afgesproken aanpak, samen vorm en inhoud geven aan (delen van) plannen of beleid. (Nota Burgerparticipatie, Cranendonck, december 2010).

ONDERZOEKSVRAGEN

1. Is buurtbeheer ingebed in het brede beleid van burgerparticipatie?
2. Wat is het beleid over het buurtbeheer?
3. Hoe is het buurtbeheer georganiseerd en hoe heeft het daadwerkelijk gefunctioneerd?
4. Welke bijdragen zijn door de buurtplatforms, gevraagd en ongevraagd, geleverd aan de gemeente? En hoe heeft de gemeente hierop gereageerd?
5. Hebben de gemeente en buurtplatforms activiteiten georganiseerd om de veiligheid, het onderhoud en beheer, de samenwerking en sociale samenhang te verbeteren?
6. Wat is er met de inhoudelijke resultaten van buurtbeheer gebeurd? Heeft buurtbeheer geleid tot meer veiligheid, beter onderhoud en beheer, effectievere samenwerking en sociale cohesie in de buurt?
7. Wat is de rol van de diverse partijen in het proces van buurtbeheer?

1.3 OPZET EN UITVOERING

Het onderzoek is gestart in september 2010 en de bevindingen zijn afgerond in januari 2011. Het onderzoek bestaat uit drie fases. De eerste fase betrof de inventarisatie. De onderzoeksvragen worden beantwoord aan de hand van relevante beleidstukken zoals beleidsnotities en al bestaande evaluaties van buurtbeheer. Ook is in de eerste fase het normenkader opgesteld. Bij het uitvoeren van een rekenkameronderzoek hoort een normenkader, omdat dit focus schept en de criteria levert waaraan de feitelijke praktijk beoordeeld kan worden. De belangrijkste bronnen voor het normenkader zijn geweest de uitwerking van de onderzoeksvragen en het Convenant tussen buurtbeheer en de gemeente inzake buurtbeheer (2008). Voor het volledige normenkader zie bijlage 1. De onderzoeksnormen staan ook opgenomen in het rapport bij de bevindingen.

In de tweede fase zijn de onderzoeksvragen beantwoord op basis van een documentenanalyse van de vergaderverslagen van de platforms en interviews met de vertegenwoordigers. In totaal zijn 11 interviews gehouden met de vertegenwoordigers van de zes buurtplatforms, de portefeuillehouder buurtbeheer, het hoofd van de afdelingen beleid en beheer, beleidsmedewerker burgerparticipatie, de coördinator buurtbeheer en met vertegenwoordigers van Wocom. Voor de lijst van geïnterviewden zie bijlage 3 en voor de interviewvragen zie bijlage 4.

In de derde fase is een onderzoeksverslag opgesteld langs de lijnen van het normenkader. Het concept rapport van bevindingen is voor hoor- en wederhoor aan betrokkenen voorgelegd ter verificatie van de feiten. Betrokkenen hebben een constructieve bijdrage geleverd aan het rapport. Hierna is eindrapport is opgesteld waarin tevens de conclusies en aanbevelingen zijn opgenomen.

1.4 OPBOUW VAN HET RAPPORT

Het rapport is als volgt opgebouwd. Hoofdstuk 1, dit hoofdstuk dus, vormt de inleiding. In hoofdstuk 2 worden de bevindingen gegeven ten aanzien van het beleid over burgerparticipatie en buurtbeheer. In hoofdstuk 3 worden de bevindingen gegeven over het functioneren van de platforms, eerst per platform en vervolgens over het functioneren van alle zes platforms. Vervolgens wordt in hoofdstuk 4 de samenwerking tussen ten eerste de buurtplatforms en de gemeente en ten tweede de buurtplatforms en de andere organisaties in de kern beschreven. Tot slot worden in hoofdstuk 5 de conclusies naar aanleiding van de bevindingen per onderzoeksvraag weergegeven en de aanbevelingen.

Het rapport bevat een vijftal bijlagen met daarin het normenkader, de literatuurlijst, de lijst van geïnterviewden, de interviewvragen en het format 'stukken naar buurtbeheer'.

HOOFDSTUK 2. BELEID

In dit hoofdstuk worden de eerste twee onderzoeksvragen: “Is buurtbeheer ingebed in het brede beleid van burgerparticipatie?” en “Wat is het beleid over het buurtbeheer?” beantwoord. De beantwoording zal geschieden aan de hand van de volgende onderzoeksnormen:

- 1a. *Voor burgerparticipatie is een algemeen beleidskader vastgesteld door de gemeenteraad en het college, waarin buurtbeheer is ingebed.*
- 1b. *Voor buurtbeheer is een visie vastgesteld door de gemeenteraad en het college.*
- 1c. *In de beleidsdocumenten wordt duidelijk beschreven in hoeverre uitgangspunten en doelstellingen behaald worden.*
- 1d. *De kwaliteit van buurtbeheer wordt gewaarborgd door uitgangspunten en doelstellingen geregeld te evalueren.*
- 1e. *Het beleid geeft duidelijke spelregels voor de uitvoering van buurtbeheer en dit is vastgelegd in overeenkomsten.*

In de eerste paragraaf komt burgerparticipatie aan bod en wordt gekeken naar de norm 1a. In de tweede paragraaf komt het beleid van buurtbeheer aan bod en worden de normen 1b, 1c en 1d getoetst. Vervolgens wordt in de derde paragraaf ingegaan op het convenant in relatie tot de norm 1e.

2.1 BURGERPARTICIPATIE

In het bestuursprogramma 2006-2010 staat vermeld dat burgers “meer” betrokken moeten worden bij het openbaar bestuur. In september 2007 wordt een gemeenteraadsvoorstel burgerparticipatie aangenomen. Hier is bijgevoegd een memo ‘Wat willen we nu echt?’ met daarin de definiëring, de inzet (wanneer wel en wanneer niet) en de participatieladder van burgerparticipatie. In de memo is ook aandacht voor buurtbeheer. De bestuursopdracht is echter nooit uitgewerkt door het college en heeft geen enkel gevolg gehad. Een terugkoppeling hierover door het college waarom dit niet is gebeurd heeft de rekenkamercommissie niet kunnen vinden.

Ook in het bestuursprogramma 2010-2014 ‘Realistisch Vooruit’ is burgerparticipatie opgenomen. In september 2010 zet de gemeenteraad dit onderwerp opnieuw op de agenda met een bestuursopdracht om te komen tot een beleidnota Burgerparticipatie. Deze nota dient gericht te zijn op borging, verbreding en innovatie op basis van de inventarisatie van de bestaande aanpak in de gemeente Cranendonck. De bestuursopdrachten uit 2007 en 2010 lijken erg op elkaar, waarbij ook de memo’s uit 2007 weer zijn opgenomen. Op 30 november 2010 wordt de nieuwe nota ‘Burgerparticipatie in Cranendonck, een project op maat’ besproken in de adviescommissie van de Gemeenteraad. Unaniem wordt het belang van burgerparticipatie vastgesteld, echter de uitwerking in deze nota wordt als erg algemeen gezien en van een hoog abstractieniveau. Aangegeven wordt dat de uitwerking in het implementatieplan van groot belang zal zijn. In deze kadernotitie worden vier bestaande vormen van burgerparticipatie genoemd:

- stuur-/werk of klankbordgroepen voor projecten zoals Masterplan Budel-Schoot, Hart van Soerendonk, Centrumplan Budel, ed.;
- structurele groepen als het platform WMO en cliëntengemeenteraad WWB;
- informatieavonden voor bestemmingsplannen, verkeerssituaties en iDOP’s;
- en buurtbeheer als meest bekende vorm.

In de kadernotitie wordt niet ingegaan op de gewenste vormen van burgerparticipatie en hoe deze verschillende vormen zich tot elkaar verhouden. De gewenste vorm van burgerparticipatie wordt iedere keer opnieuw bepaald, afhankelijk van het onderwerp en in welk fase van het proces het onderwerp zich bevindt. Dit zal, zoals aangekondigd in de commissievergadering, nader worden uitgewerkt in juni 2011 in het implementatieplan burgerparticipatie. Hierbij wordt aangegeven dat dit op hoofdlijnen zal gebeuren. Zoals gezegd met als reden dat dan per project gekozen kan worden op welke wijze burgerparticipatie ingericht gaat worden, zogenoemd maatwerk geleverd kan worden. De nota Burgerparticipatie is in de gemeenteraadsvergadering van 14 december 2010 vastgesteld.

De rekenkamercommissie concludeert dat sinds 2006 geen duidelijk kaders aanwezig waren voor burgerparticipatie, alhoewel dit wel de prioriteit had van de gemeenteraad, gezien het feit dat zij tot tweemaal toe hiervoor een bijna identieke bestuursopdracht geeft. Dit betekent ook dat buurtbeheer

niet was ingebed in het brede kader van burgerparticipatie, aangezien er überhaupt geen beleidskader aanwezig was.

Sinds december 2010 is er een algemeen beleidskader voor burgerparticipatie aanwezig waarin buurtbeheer als de meest bekende vorm van burgerparticipatie wordt genoemd. Overigens wordt uit dit beleidskader niet helemaal duidelijk wanneer welke participatievormen (platform WMO, Cliëntenraad WWB, informatieavonden, Buurtbeheer of stuur-, werk- of klankbordgroep projecten) worden toegepast. Gelet op het algemene karakter van deze nota zullen de echte keuzes over het ambitieniveau van burgerparticipatie nog gemaakt dienen te worden. Voorwaarde hiervoor is dat burgerparticipatie goed geborgd moet zijn in de organisatie en dat per onderwerp of project dat zich aandient gekozen wordt voor welke vorm van burgerparticipatie. Een uitgelezen moment hiervoor is de uitwerking van het implementatieplan burgerparticipatie voorzien in juni 2011.

2.2 BUURTBEHEER

In chronologische volgorde worden de verschillende beleidsdocumenten die de rekenkamercommissie heeft aangetroffen over buurtbeheer kort besproken, waarbij wordt nagegaan of de gemeente een heldere visie, uitgangspunten en doelen over buurtbeheer heeft en of zij de kwaliteit weet te waarborgen conform de hierboven genoemde normen 1 b tot 1d.

Het beleid is vastgesteld in de 'Startnotitie Buurtbeheer' van 2001. In deze Startnotitie is het uitgangspunt dat in alle kernen van de gemeente Cranendonck buurtbeheer wordt uitgevoerd, maar dat er een pilot wordt gestart in de kern Budel-Schoot. De gemeente Cranendonck ziet buurtbeheer vooral als een instrument om de kwaliteit van de directe leefomgeving te vergroten door de bewoners nadrukkelijker te betrekken bij de inrichting en het beheer van hun eigen fysieke en sociale leefomgeving. Kernpunten hierin zijn:

- verhogen van de veiligheid op straat,
- goed onderhoud en beheer van het openbaar gebied,
- samenhang in acties van de gemeente en overige instellingen,
- en oor en oog hebben voor de sociale cohesie.

Bovendien is de verwachting dat een alerte en adequate reactie van de gemeente ertoe bijdraagt dat de afstand tussen gemeente en burger kleiner wordt.

De rekenkamercommissie concludeert dat er in de Startnotitie een visie over buurtbeheer door de gemeenteraad en het college is vastgesteld conform norm 1b.

In de Startnotitie, maar ook nog in de evaluatienotitie van 2004, wordt een uitgebreide structuur van buurtbeheer beoogd. Deze structuur bestaat uit de volgende groepen:

- Stuurgroep (wethouder welzijn en grondzaken, gemeentesecretaris, afdelingshoofd beleid en beheer, coördinator buurtbeheer)
- Projectgroep (coördinator buurtbeheer, afdelingshoofden, Politie, WoCom, Jongerenwerk)
- Voorzittersoverleg (voorzitters van bewonersplatforms, coördinator buurtbeheer)
- Bewonersplatform (voorzitter, secretaris, communicatie/pr, coördinator buurtbeheer, contactpersonen werkgroepen)
- Werkgroepen (contactpersonen werkgroepen)

Deze structuur had men reeds in 2001 voor ogen en in 2004 is men nog druk doende om buurtbeheer in te richten volgens deze indeling. Deels lukt het om deze structuur in te richten en deels ook niet. De projectgroep waarin alle betrokken partijen vertegenwoordigd zijn, is nooit goed van de grond gekomen. In de projectgroep zouden deelnemen de bewonersplatforms vertegenwoordigd door de coördinator buurtbeheer, de gemeente door de afdelingshoofden, de politie, WoCom en het jongerenopbouwwerk. In de evaluatienotitie wordt zelfs voorgesteld om 1 keer per 5 weken te overleggen. In de evaluatienotities wordt nergens melding gemaakt van deze projectgroep en hoe deze al dan niet gefunctioneerd heeft.

Conform de Startnotitie heeft er wel een stuurgroep gefunctioneerd. Deze stuurgroep bestaat echter uitsluitend uit leden van de gemeente en hierin zijn niet alle betrokken partijen vertegenwoordigd. Dit terwijl in de startnotitie ook staat vermeld dat 'De gemeente de regierol heeft, maar geen partij is die boven de partijen staat, maar als één van de deelnemende partijen wordt aangemerkt. Binnen buurtbeheer komt beleid niet tot stand door centrale sturing maar door interactie en communicatie met de partners die actief zijn.' Zoals de gemeentelijke stuurgroep nu bestaat, die op het hoogste niveau functioneert, wekt dit toch op zijn minst de indruk van centrale sturing. Daarnaast is er ook nog het

feit dat de projectgroep waarin wel alle partijen vertegenwoordigd zouden zijn, niet gefunctioneerd heeft.

Volgens de structuur zouden in 6 kernen 9 platforms moeten functioneren. Er zijn korte tijd 9 platforms geweest, maar de twee platforms in Maarheeze zijn samengevoegd en ook de drie platforms in Budel zijn samengevoegd. Uit de Voortgangsnotitie Buurtbeheer blijkt dat 6 platforms min of meer actief zijn. Ieder platform zou samengesteld moeten zijn uit een voorzitter, een secretaris, een communicatie/PR medewerker, coördinator buurtbeheer en de contactpersonen uit de werkgroepen. Alleen bij het platform Dorplein is een communicatie-PR medewerker en bij sommige platforms een webmaster, over het ontbreken van een communicatie/PR medewerker wordt niet gerapporteerd in de evaluatienotities.

Volgens de evaluatienotities functioneert het voorzittersoverleg anno september 2004 nog niet. Uit de interviews blijkt dat over de functie van het voorzittersoverleg onduidelijkheid bestaat, zowel bij de platforms als bij de verschillende gemeentefunctionarissen. Enerzijds wordt dit gezien als het instrument om gemeentebrede onderwerpen aan te snijden, zowel inhoudelijk als op het proces. Anderzijds als instrument om van elkaar te leren en elkaar op de hoogte te houden.

Sinds 2006/2007 functioneert het voorzittersoverleg wel en richt zij zich in eerste instantie vooral op het verbeteren van de rechtspositie van buurtbeheer en het opstellen van het convenant, maar wordt ook meer ingezet om gemeentebrede onderwerpen in één keer te bespreken bij alle zes platforms.

Bij de inrichting van buurtbeheer in 2001 wordt ook sterk geleund op het opstellen van buurtplannen, een voortschrijdend plan met daarin actiepunten voor een bepaald gebied. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in regulier buurtbeheer en de uitvoering van goedgekeurde buurtontwikkelingsprojecten (projecten die niet behoren tot het al bestaande beleid en waarvoor eerst een bestuurlijk akkoord vereist is). De buurtplannen moeten inzicht geven in welke activiteiten worden verricht door wie, met welk budget in enig tijdsbestek. Binnen de buurtplannen zullen de reguliere gemeentelijke onderhoudsplannen een plek hebben.

Dit zou ook twee maal per jaar besproken moeten worden met het buurtpanel. Dit panel zou moeten bestaan uit bewoners uit een buurt. Over de buurtpanels kan in de evaluaties niets worden teruggevonden. Over de buurtplannen wordt in de voortgangsnotitie van 2007 vermeld, dat de derde fase het formuleren van buurtplannen is en dat deze op dat moment nog niet gerealiseerd zijn. Wel wordt duidelijk gesteld dat het ideaal zou zijn als elk jaar het buurtplan geëvalueerd wordt en er een jaarschijf wordt toegevoegd aan het meerjarenonderhoudsplan. Als deze cyclus goed zou draaien kan pas gesproken worden van een volwassen buurtbeheer. Uit de concept-versie Voortgangsnotitie buurtbeheer 2009-2010 blijkt dat de buurtbeheerplannen vervangen zijn door de IDOP's (integrale dorpsontwikkelprogramma's), die voor alle kernen zijn vastgesteld. Na de IDOP's is dit omgezet in Plannen van Aanpak, voornamelijk uitgevoerd door de beleidsmedewerker Buurtbeheer.

De rekenkamercommissie concludeert dat het beleid over buurtbeheer uitgebreid wordt beschreven in de start- en evaluatienotities en op de meeste onderdelen duidelijk is. Echter de functie van sommige onderdelen (bv voorzittersoverleg) is onduidelijk. Ook zijn de doelen 'wat willen we bereiken met buurtbeheer' niet concreet uitgewerkt. Dit laat overigens onverlet dat er wel ruimte dient te blijven voor eigen invulling van de buurtplatforms.

Daarnaast concludeert de rekenkamercommissie dat het beleid niet altijd gehaald of uitgevoerd wordt en dat hierover niet duidelijk gecommuniceerd wordt in de evaluatienotities. Zo zijn de buurtplatforms, de projectgroep, en de buurtplannen niet geheel uitgewerkt volgens de plannen. De beoogde structuur voor buurtbeheer en het werken volgens die structuur zijn slechts ten dele gerealiseerd.

De 'Startnotitie buurtbeheer', is vastgesteld in de raadsvergadering van oktober 2001. In de raadsbijeenkomst van juni 2003 is het pilotproject Budel Schoot geëvalueerd. Deze heeft de rekenkamercommissie niet kunnen terugvinden, maar dit is te lezen in de 'Notitie Buurtbeheer, Stand van zaken en vooruitblik' vastgesteld door de raad in september 2004. Deze notitie is bedoeld als tussentijdse rapportage van zaken medio 2004 en de vooruitzichten tot maart 2006. Vervolgens is de 'Voortgangsnotitie Buurtbeheer' aangetroffen, welke is vastgesteld in de raadsvergadering van oktober 2010. De notitie van 2007 is bedoeld als kadernotitie om buurtbeheer verder te verankeren in de organisatie en tussentijds te rapporteren en vooruitzichten tot eind 2008 te geven. Vervolgens is er een in oktober 2008 gedateerde concept-versie 'Voortgangsnotitie buurtbeheer 2009 – 2010' aangetroffen. Deze is

echter nooit door het college vastgesteld en dus ook niet aangeboden aan de gemeenteraad. In september 2009 is 'ONS Communicatiebeleid', de communicatienota van de gemeente Cranendonck, vastgesteld met daarin een uitgebreide stand van zaken van burgerparticipatie en in het bijzonder buurtbeheer. Hierin wordt duidelijk gesteld dat de communicatie vanuit de gemeente richting buurtplatforms tekort schiet en dat platforms het gevoel hebben niet serieus genomen te worden. Dit leidt in december 2009 tot het interne ambtelijke werkdocument 'Implementatie Buurtbeheer'; een plan van aanpak om het buurtbeheer beter in de gemeentelijke organisatie te borgen.

Samenvattend kan gesteld worden dat er de afgelopen tien jaar drie keer een evaluatie (2004, 2007 en 2009) heeft plaatsgevonden waarvan de raad kennis heeft genomen en op heeft kunnen reageren. De laatste keer was dit als onderdeel van een ander document, het communicatiebeleid, en was er daarnaast een evaluatienotitie in voorbereiding, deze is nooit afgerond. In de documenten wordt herhaaldelijk aangegeven te willen evalueren, maar deze voornemens worden dan niet gehaald.

De rekenkamercommissie concludeert dat het beleid over buurtbeheer drie keer geëvalueerd is. De laatste evaluatie is echter niet afgerond. De conclusies uit de evaluaties hebben echter lang niet altijd een goede vertaling gekregen naar aanpassingen van beleid en spelregels voor buurtbeheer. Het rendement van de evaluaties wordt daarmee afgezwakt.

Tot slot van deze paragraaf wordt behandeld hoe de platforms aankijken tegen het gevoerde beleid van de gemeente Cranendonck. Vinden zij dat de gemeenteraad en het college een duidelijke visie op buurtbeheer hebben? Uit de interviews blijkt dat de platforms anno 2010 vinden dat de gemeente een duidelijke visie heeft. De voorzitters van de buurtplatforms en de wethouders hebben over het algemeen goed contact met elkaar. Op een lager niveau is dat naar de mening van de buurtplatforms lastiger, omdat ambtenaren niet altijd goed op de hoogte zijn van buurtbeheer. Opgemerkt dient te worden dat de buurtplatforms zelf niet zo'n inzicht hebben in het beleid. Zij zijn toch met name operationeel georiënteerd: het convenant wordt er voor het interview weer even bijgezoekt, waarover in de volgende paragraaf meer.

2.3 CONVENANT

In deze paragraaf wordt ingezoomd op het 'Convenant buurtbeheer en de gemeente inzake buurtbeheer' (maart 2008). Dit is een overeenkomst waarin de spelregels voor iedereen duidelijk zouden moeten zijn volgens norm 1e. In de evaluatie van februari 2007 staat als actiepunt opgenomen om een convenant af te sluiten tussen de gemeente en koepelorganisatie Buurtbeheer Cranendonck, waarin posities en rollen en verantwoordelijkheden van partijen worden vastgelegd. In maart 2008 treedt dit convenant tussen het college en de voorzitters van de buurtplatforms in werking. Kortom het heeft een jaar tijd in beslag genomen om dit convenant te realiseren. Uit de notulen en de interviews blijkt dat het bij het opstellen van het convenant lastig was om de voorzitters op één lijn te krijgen, aangezien de invulling en uitvoering van platforms verschillend is. Het uiteindelijke resultaat heeft er toe geleid dat iedereen zich kan vinden in de strekking van de afspraken en dat het in grote lijnen goed werkbaar is. Doel van dit convenant is het maken van afspraken over de manier waarop de convenantpartners samenwerken. De spelregels voor samenwerking zijn hiermee vastgelegd.

Belangrijke onderwerpen in het convenant zijn:

- het recht van platforms op gevraagd en ongevraagd advies, zowel inzake voorbereiding als uitvoering van beleid over de leefbaarheid van de kern;
- het streven om het platform een afspiegeling van de kern te laten zijn;
- het platform is vrij in de manier waarop het zijn werkzaamheden organiseert;
- het platform is vrij zich ook op andere onderwerpen dan waarop het convenant betrekking heeft te richten; dan zijn de afspraken in het convenant niet van toepassing;
- het college informeert het platform tijdig en voldoende over werkzaamheden in de kernen;
- bij plannen die de fysieke leefomgeving raken is het college verplicht de platforms advies te vragen; daarbij wordt gezorgd dat kaders en uitgangspunten beschikbaar zijn en worden de adviezen van het buurtplatform aan het college zwaarwegend meegenomen. Terugkoppeling vindt schriftelijk plaats en afwijkingen worden gemotiveerd aangegeven.

In de interviews wordt herhaaldelijk opgemerkt dat het convenant redelijk vrijblijvend is opgesteld. Dit heeft als voordeel dat het als buurtplatform vrij in te vullen is, maar als nadeel dat de formele positie

van een buurtplatform niet is geregeld. Indien een platform het niet eens is met een genomen beslissing door de gemeente, kan geen bezwaar worden aan getekend.

Het convenant geeft ook ruimte voor de buurtplatforms om zich ook met andere zaken bezig te houden dan die met betrekking tot de fysieke leefomgeving of de leefbaarheid in de eigen kern (artikel 8). Bij dit artikel staat ook vermeld dat op die zaken de afspraken in het convenant dan niet van toepassing zijn. Dit houdt in dat als buurtbeheer met een ongevraagd advies komt over een ander beleidsterrein, de gemeente in feite geen verplichting heeft om schriftelijk terug te koppelen en gemotiveerd af te wijken. Dit aspect zouden de buurtplatforms graag gewijzigd willen zien.

In het convenant wordt het buurtplatform vooral gezien als klankbord- of adviesgroep. Uit de interviews blijkt dat er verschillend over wordt gedacht en er dus onduidelijkheid over is. Ofschoon het geen norm in het onderzoek is, wordt het wel van belang geacht om in te gaan op het gewenste participatieniveau van het buurtplatform. Het participatieniveau heeft vooral te maken met de houding van gemeente. Om het niveau van participatie te kunnen benoemen, geven we hier kort de vier belangrijkste participatieniveaus weer. Het laagste niveau van informeren is hier buiten beschouwing gelaten omdat dit voor zichzelf spreekt.

1. Raadplegen

Het politiek bestuur bepaalt in hoge mate zelf de politieke agenda voor besluitvorming. De betrokken burgers en organisaties worden gezien als gesprekspartners bij de ontwikkeling van beleid. De gespreksresultaten vormen mogelijke bouwstenen voor beleid. Politieke bestuurders verbinden zich niet aan de resultaten die uit de gesprekken voortkomen.

2. Adviseren

Het politiek bestuur stelt de politieke agenda samen. De betrokken burgers en organisaties hebben de gelegenheid om problemen aan te dragen en oplossingen te formuleren. Politieke bestuurders verbinden zich niet aan de resultaten van het participatietraject.

3. Coproduceren

Het politiek bestuur en de betrokken burgers en organisaties komen gezamenlijk een probleemagenda overeen, waarna gezamenlijk naar oplossingen wordt gezocht. Bestuurders kunnen bij de uiteindelijke besluitvorming beargumenteerd afwijken van de inbreng van de deelnemers, maar hun commitment is veel zwaarder dan bij participatieniveau "adviseren".

4. Meebeslissen

Besluitvorming wordt aan de betrokkenen gedelegeerd. Het politiek bestuur verbindt zich aan deze besluiten. Deze vorm van participatie impliceert ook dat het platform het beheer krijgt over een eigen buurtbudget.

De gemeenteraad heeft geen principiële keuze gemaakt op welk participatieniveau buurtbeheer zich dient te bevinden in de gemeente Cranendonck. Ook uit de gesprekken met de vertegenwoordigers van de ambtelijke organisatie komt geen eenduidig beeld naar voren over welk participatieniveau verwacht wordt. Aangezien er nu onduidelijkheid over is wat de te volgen lijn is, wordt nu per onderwerp door de ambtelijk functionaris aangegeven om welke reden de informatie aan buurtbeheer wordt toegezonden: om te informeren, raadplegen, adviseren, coproduceren of meebeslissen.

De rekenkamercommissie concludeert dat er sinds 2008 een overeenkomst ligt die een basis geeft voor de samenwerking tussen de gemeente en buurtbeheer conform norm 1e. De spelregels zijn beperkt en hebben alleen betrekking op zaken als fysieke omgeving en leefbaarheid in de kern. In het convenant wordt uitgegaan van participatieniveau 'adviseren' terwijl hierover in de ambtelijke organisatie verschillend wordt gedacht en de gemeenteraad hierover geen principiële keuze heeft gemaakt.

HOOFDSTUK 3. ORGANISATIE EN FUNCTIONEREN

In dit hoofdstuk wordt de derde onderzoeksvraag: “Hoe is het buurtbeheer georganiseerd en hoe heeft het daadwerkelijk gefunctioneerd?” beantwoord.

In de eerste paragraaf wordt het functioneren per platform beschreven. Hierbij zijn geen normen gegeven, omdat ieder platform zijn eigen werkwijze mag hanteren. In de tweede paragraaf komt het functioneren van alle platforms aan de orde. Dit gebeurt op basis van de normen die gesteld ten aanzien van de organisatie, de adviezen en de resultaten van buurtbeheer.

3.1 FUNCTIONEREN PER DORPSKERN

Tussen de platforms per kern zijn grote verschillen te constateren in het functioneren van het platform. De grootste kernen zijn Budel en Maarheeze, met respectievelijk circa 9.000 inwoners en 5.000 inwoners. Tot 2006 waren in Budel en Maarheeze meerdere platforms actief, maar op verzoek van deze platforms heeft er een “fusie” plaatsgevonden.

Dan zijn er nog de drie kernen Budel-Schoot, Budel-Dorplein en Soerendonk met 1.500 à 2.000 inwoners en de kleinste kern Gastel met circa 600 inwoners.

Op basis van de interviews met de diverse gemeentefunctionarissen komt het beeld naar voren dat anno 2010 de buurtplatforms in Soerendonk, Schoot en Gastel zonder meer goed functioneren en de platforms in Dorplein en Maarheeze naar behoren functioneren. In Maarheeze gaat het inmiddels ook weer beter; maar dit was een jaar geleden nog problematisch. Het meest problematisch op dit moment is het buurtbeheer in Budel. Dit hangt samen met: beperkt draagvlak en weinig animo vanuit de bewoners. Ook terugkijkend naar de afgelopen jaren dan blijkt dat het in de grote kernen Budel en Maarheeze het moeilijkste te zijn om een buurtplatform opgericht te krijgen en vervolgens bemenst te houden.

Daarnaast is er ook een documentenanalyse gedaan van buurtplatforms op basis van de aanwezige notulen en verslagen vanaf juni 2008 tot september 2010. Hierbij is gekeken naar een drietal meetbare gegevens: hoe vaak wordt er vergaderd, hoeveel leden en gasten zijn er gemiddeld aanwezig op de vergaderingen en hoeveel acties staan er in de verslagen. Tevens is opgenomen of er sprake is van een website en wat hierop wordt gepubliceerd. Daarnaast is gekeken naar een meer subjectief gegeven namelijk welke houding van de leden spreekt uit de verslagen: is dit actief of passief. Tevens is gekeken naar wat voor soort onderwerpen zijn besproken in de vergaderingen. Betreft dit onderwerpen aangaande het functioneren van de buurtbeheer zelf, zogenoemde interne onderwerpen en zo ja welke zijn dit. Of zijn dit buurtonderwerpen aangaande IDOP, IBOR, wonen of andere omtrent veiligheid, beheer & onderhoud en sociale samenhang. Of zijn dit grootschalige onderwerpen, die niet alleen betrekking hebben op de eigen kern of buurt, maar geografisch verder strekken.

De samenvatting van deze analyse kunt u vinden in onderstaande tabel, waaronder ook een uitleg per platform volgt. Hierbij wordt opgemerkt dat deze analyse is gedaan om een overzicht te krijgen hoe de platforms er anno 2010 voorstaan, gezien door de ogen van een onafhankelijke buitenstaander.

Tabel 1. Het functioneren van de zes platforms op basis van notulen en verslagen.

Platform	aantal vergaderingen	gem. aantal mensen	gem. aantal acties	website	houding van leden	interne onderwerpen	buurt onderwerpen	grootschalige ond.
Budel	12	7	3	nee, wel gewenst	passief, soms actief	ja, heel veel	ja	ja, weinig
Dorplein	18	10	6	ja, grote eigen website	zeer actief	ja, deels	ja	ja, heel veel
Gastel	16	9	12	binnenkort	actief	ja, weinig	ja, veel	ja, weinig
Maarheeze	13	9	7	nee, wel gewenst	wisselend, actief	ja, veel	ja	ja
Schoot	14	13	8	ja, eigen website	zeer actief	ja, weinig	ja	ja
Soerendonk	14	16	14	ja, eigen website	zeer actief	ja	ja	ja, weinig

Budel

In Budel wordt onregelmatig vergaderd en de opkomst is laag, gemiddeld 7 mensen. Daarbij komt nog dat vaak een derde deel van de aanwezigen (2 à 3) afkomstig is van de gemeente. De vergaderverslagen van het platform zijn sober te noemen, er staan weinig actiepunten op en het gaat voor een groot deel om het behouden en werven van leden en het functioneren van het platform zelf, dus zogenoemde interne onderwerpen. Ook staan er wel buurtonderwerpen op de agenda zoals centrumplan Budel, openbaar vervoer en speelplekken. Grootschalige onderwerpen komen bij dit platform weinig voor, wel kan genoemd worden de Randweg Zuid. De indruk bestaat dat grootschalige onderwerpen niet actief worden gezocht. In Budel zijn drie werkgroepen actief: Jeugd, Milieu en Welzijn, Openbare Inrichting en Verkeer en Veiligheid.

Opvallend is dat het dit platform veel moeite kost om leden te behouden en nieuwe leden te werven. In de notulen van november 2008 is te lezen: "Aanleiding is het zeer matige resultaat dat de inzet van Buurtbeheer de afgelopen tijd voor ons heeft opgeleverd. Buiten het bijwonen van de vergaderingen en praten over, komen we niet verder. Onze tijdsinvestering als vrijwilliger lijkt daarmee zinloos te zijn." De belangrijkste knelpunten die genoemd worden door het platform zelf zijn:

1. Te weinig respons van de gemeente
2. De problematiek in de kern Budel is van een andere orde dan van andere kernen
3. Er bestaat het gevoel dat wij op een eiland zitten; geen aansluiting met de achterban
4. Informatie/mail wordt niet/onvoldoende gelezen
5. De mensen in de buurt weten niet waar zij moeten zijn
6. Aanwezigheid van leden van het College van B&W"

Het platform Budel kampt dus met te weinig actieve leden en daarnaast zouden zij graag (nog) meer ondersteuning willen zien vanuit de gemeente, bijvoorbeeld in de vorm van een secretariaat, een website en andere communicatiemiddelen om de achterban te bereiken. Het platform heeft geen website, maar is voornemens om haar agenda te publiceren in de Grenskoerier. Het eigen organiserend vermogen van dit platform is minder sterk dan de meeste andere platforms.

Dorplein

Het buurtplatform 'Dorplein Uniek' vergadert regelmatig en de opkomst is hoog te noemen. Ook zijn er regelmatig gasten aanwezig bij de vergaderingen, waaronder de buurtbrigadier en leden van het college. De leden zijn actief te noemen, hiervan getuigen het grote aantal ingekomen stukken, medede-

lingen, rondvragen en actiepunten. In 2008 was er zelfs sprake van 15 commissies, echter om de vergadertijd te bekorten en efficiënter te gaan werken heeft men deze samengevoegd tot drie werkgroepen. Dit zijn de werkgroepen: Werkgroep Openbare Ruimte, Werkgroep Sociaal Maatschappelijk en Werkgroep Wonen en Ontwikkelen.

De notulen waren tot vorig jaar volledig en gestructureerd, daarna trad een verslechtering op, omdat het moeilijk was/is een vaste notulist te vinden, deze functie is sinds november 2010 weer ingevuld. Daarnaast speelt ook hier de discussie, wanneer en hoe dient men advies te geven omdat de leden soms overspoeld worden in het werk. Een rol speelt hierbij ook ongetwijfeld dat het platform Dorplein veel onderwerpen oppakt zowel buurtgerelateerde, als ook grootschalige onderwerpen zoals Duurzaam Industriepark Cranendonck (DIC), Vrachtverkeer van en naar België, de Haven en de Brug. Sommige plannen bevinden zich nog in een pril stadium en de uitwerking zal nog vele jaren vergen. Interne onderwerpen spelen deels in Dorplein maar treden niet op de voorgrond, dit betreft met name het efficiënter kunnen werken.

Het platform heeft een eigen logo en ook een fraaie actuele website, waar veel informatie te vinden is, maar de verslagen niet gepubliceerd staan.

Gastel

In Gastel wordt regelmatig vergaderd en is de opkomst stabiel te noemen, 9 à 10 mensen zijn meestal aanwezig op de vergadering. De notulen zijn volledig, maar bevatten veel dezelfde onderwerpen en actiepunten die herhaaldelijk terugkomen op de vergaderingen. Dus de leden zijn actief maar er is weinig vaart in het afhandelen van onderwerpen. Dit wordt overigens niet geweten aan de samenwerking met de gemeente, maar dit wordt door het platform gezien als een gegeven.

Het platform bestaat uit drie commissies: Bouwen, Verkeersveiligheid en Openbaar Vervoer en Openbare ruimte. De laatste werkgroep kampt met te weinig leden, waardoor er uit deze werkgroep sinds 2009 weinig of geen inbreng meer komt. Deze onderwerpen worden daarom door de voltallige groep behandeld wat vertragend werkt.

De onderwerpen zijn in de periode september 2008-2010 'klein' te noemen in Gastel en betreffen voornamelijk kleine verbeteringen in de buurt zoals kapel schoonmaken/schilderen, verzonken biljarttafel, controleren van alcoholhoudende dranken voor 16 jaar en ouder, foutief naamplaatje en dergelijke. In 2008 speelde ook groter onderwerp, een enquête naar de woningbehoefte. De werkgroep Bouwen heeft toen binnen twee jaar de volledige bouwstop uit het slop weten te trekken. Maar echt grootschalige onderwerpen spelen in Gastel nauwelijks of niet. Ook komen er weinig interne onderwerpen voor over het functioneren van het platform. In deze periode zijn wel nieuwe statuten opgesteld, dit verliep weliswaar langzaam maar gestaag. Het secretariaat is ook even onbemenst geweest maar wordt nu weer ingevuld.

Het platform heeft een eigen logo en brengt ook af en toe een bulletin uit. Zij heeft nog geen eigen website maar dit is, zoals nu te zien is op internet, in ontwikkeling.

Maarheeze

In Maarheeze wordt regelmatig vergaderd door het platform 'Natuurlijk Mares', iedere 6 weken is het voornemen. Wel is het in 2009 een periode stil gevallen, althans van deze periode zijn geen notulen terug gevonden. Dit hangt samen met het tijdelijk wegvallen van de secretaris en begin 2010 van de voorzitter. Beiden zijn in de loop van 2010 weer volop van start gegaan.

De opkomst is redelijk stabiel, maar niet hoog te noemen voor zo'n grote gemeenschap. De notulen veranderen vaak van lay-out en structuur, vaak ontbreekt een lijst met namen van aanwezigen en een activiteitenlijst. Dat maakt het (voor de buitenstaander) wat onoverzichtelijk om te lezen. Ook bij dit platform is er sprake van het tijdelijk wegvallen van het secretariaat en tijdelijke vervangingen van de notulist.

De leden zijn actief, veel onderwerpen worden aangedragen in de vergadering. Deze onderwerpen zijn voor een groot deel intern: hoe verder te gaan met het platform. Terugkerend onderwerp is vooral het werven van nieuwe leden. Maar er is ook sprake van externe onderwerpen, deze zijn grotendeels buurtgericht, maar soms toch ook wel deels buurt overstijgend zoals landgoed Chijnsgoed, bedrijven-

terrein Reiling en vrachtverkeer door Maarheeze. Hierover worden ook geregeld ongevraagde adviezen gegeven aan de gemeente en andere belanghebbenden.

Het platform bestaat uit vijf werkgroepen: Openbare Ruimte, Milieu en Leefomgeving, Sociaal Welzijn, Verkeer en Kennisgroep. De laatste werkgroep heeft als taken de communicatie waaronder het maken van een website en berichtgeving naar kranten. Deze werkgroep is nooit goed uit de verf gekomen; er is nu nog geen website; deze is momenteel wel in ontwikkeling. Wel is er een logo en wordt de agenda gepubliceerd in de Grenskoerier.

Budel-Schoot

In Budel-Schoot wordt regelmatig vergaderd door het platform Sterk Schoot. De opkomst in de vergaderingen is hoog te noemen, gemiddeld 13 mensen. De notulen zijn volledig en de onderwerpen worden uitgebreid beschreven door een vaste secretaris die dit met verve doet. Ook de leden zijn enthousiast en actief. Dit is af te leiden uit het grote aantal ingekomen mededelingen, nabeschouwingen en uit te voeren activiteiten. In dit platform is sprake van buurtgerichte onderwerpen zoals de kermis en het Thomashuis, maar ook van grootschalige onderwerpen zoals het Masterplan Budel-Schoot, de IJzeren Rijn, Personen vervoer Weert-Antwerpen met een station in Schoot. Daarnaast komen interne onderwerpen voor zoals het opstellen van het huishoudelijk reglement, de communicatie onderling en naar buiten toe. Men denkt ook na over de toekomst van buurtbeheer in relatie tot het Masterplan Budel-Schoot, de nieuwe status als stichting en de status van buurtbeheer in relatie tot burgerparticipatie.

Het platform bestaat uit veel werkgroepen: Masterplan Budel-Schoot, Pilot inzameling afval, Verkeer Nieuwsbrief, Woningbouw, Activiteiten, Projecten Stimuleringsfonds, Speelplekken, Kerstactiviteit en Plan van Aanpak. Deze werkgroepen zijn op specifieke onderwerpen gericht. Uit de notulen blijkt dat alle werkgroepen actief zijn.

Het platform communiceert via een informatieblad dat zij periodiek uitgeven en het platform heeft ook een eigen website waarop alle verslagen zijn na te lezen. Bovendien publiceren zij altijd de agenda in de Grenskoerier. Het platform Schoot ziet als belangrijke voorwaarde voor succes een budget zoals dat er in 2010 was uit het stimuleringsfonds. Dit was een belangrijke aanjager voor participatie en samenhang onder de bevolking. Korte lijnen leiden dan tot succes dat direct te zien is.

Soerendonk

In Soerendonk is de dorpsraad Zurrik als laatste platform in februari 2008 opgericht. Zij is hierbij voortvarend van start gegaan. Maandelijks vindt er een vergadering plaats en de opkomst is hoog, ook schuiven vaak gasten aan. Er wordt niet met verslagen gewerkt, maar met activiteiten overzichten waarin de activiteit of het doel staat omschreven en de voortgang hiervan. Van dit document zie je dat dit in ontwikkeling is, eerst ontbrak hierin een aanwezigen-/afwezigenlijst en een plaats voor mededelingen en deze zijn later toegevoegd zodat het toch volledige notulen worden. De notulen zijn goed bijgewerkt en worden regelmatig aan de leden toegezonden.

Uit de activiteitenlijst blijkt dat interne onderwerpen voorkomen, maar dit heeft vooral te maken met de oprichtingsactiviteiten en het zoeken naar de werkwijze. Daarnaast zijn het vooral buurtgerelateerde onderwerpen die dan wel grondig opgepakt worden. Zo wordt in het kader van het goed kunnen reageren op bouwplannen (bv Dorpsakkers, ruimte voor ruimte) zelf een woningbehoefte onderzoek uitgezet onder de bevolking en gepresenteerd aan de gemeente. Grootschalige onderwerpen spelen in Soerendonk minder, maar zoals gezegd worden de buurtonderwerpen groots aangepakt. Ander voorbeeld is de inrichting Wozoco, waarbij het platforms met stevige inhoudelijke plannen is gekomen.

Het platform bestaat uit drie vaste werkgroepen: Sociaal Maatschappelijk, Openbare Ruimte en Bouwen en Wonen en tijdelijke werkgroep Wozoco. Alle werkgroepen zijn volledig bemenst en leveren een actieve bijdrage zo blijkt uit de activiteitenoverzichten.

De dorpsraad Zurrik profileert zich sterk door veel uiting te geven aan haar successen. Hierbij dient vermeld te worden dat deze kern zich ook bijzonder goed voor leent omdat het een gemeenschap is met een actief verenigingsleven waar dan ook dankbaar gebruik van wordt gemaakt. Het platform heeft ook een eigen website en publiceert haar agenda in de Grenskoerier. Op de website was niet de actuele stand van zaken over de lopende activiteiten na te lezen.

Afsluitend

In alle kernen functioneert de afgelopen jaren een platform en iedere kern vult dit op zijn eigen wijze in, alhoewel er ook overeenkomsten zijn. Alle platforms zijn ingericht met verschillende werkgroepen, waarbij meestal onderscheid wordt gemaakt tussen sociale of maatschappelijke onderwerpen, wonen en openbare ruimte en beheer. De werkgroepen worden wel heel verschillend ingevuld, sommige groepen bestrijken het hele terrein, terwijl andere groepen op een bepaald onderwerp zijn georiënteerd.

Andere overeenkomst is dat de platforms over de laatste drie jaar gemiddeld één keer per twee maanden vergaderen en er gemiddeld 10 mensen aanwezig zijn. Bij de helft van de platforms is de opkomst hoog te noemen en is er sprake van veel activiteit. Veel platforms hebben moeite met het invullen van het voorzitterschap en het secretariaat. Ook het onderhouden van de communicatie naar buiten (zoals website of informatieblad) blijkt lastig te zijn. De helft van de platforms is het gelukt om een website in te richten en min of meer actueel te houden.

Bij alle platforms gaat de grootste aandacht uit naar buurtgerelateerde onderwerpen, zoals je mag verwachten. Echter bij een aantal platforms komen ook vaak interne onderwerpen op de agenda. Dit betreft vooral het opstellen van statuten of reglementen, het inrichten van de structuur of werkwijze en knelpunten. Het grootste knelpunt is het voldoende bemensen van de werkgroepen en hiermee samenhangend het werven van nieuwe leden. Bij de helft van de platforms spelen ook grootschalige onderwerpen die de buurt overstijgen. Grootschalige onderwerpen kunnen door de buurtplatforms opgepakt worden en kunnen van belang zijn om veel mensen te activeren en aan te trekken. Echter het risico bestaat dat grootschalige onderwerpen, met name door de lange tijdspanne waarover zij zich uitstrekken en de geringe resultaten die vervolgens geboekt kunnen worden, het demotiverend kan werken op de leden van het platform.

De rekenkamercommissie concludeert dat in alle kernen platforms functioneren, maar dit gaat in kleine kernen beter dan in de grote kernen. De voornaamste knelpunten waar platforms tegen aanlopen zijn:

- *het werven en behouden van actieve leden;*
- *het invullen van het voorzitterschap en het secretariaat;*
- *het inrichten en bemensen van de werkgroepen;*
- *en de interactie met de achterban.*

3.2 FUNCTIONEREN VAN ALLE PLATFORMS

Zoals eerder gezegd is er tussen de gemeente en de platforms een convenant afgesloten waarin de positie is vastgelegd. Dit is gebruikt om een aantal onderzoeksnormen vast te stellen. Hieronder zal per norm worden aangegeven in hoeverre dit op basis van de interviews en de documentenanalyse het geval is geweest.

Norm 2a.

De convenantpartners (voorzitter buurtplatforms en wethouder) hebben regelmatig contact, de coördinator buurtbeheer woont alle vergaderingen bij en treedt op als adviseur en eerste aanspreekpunt.

Uit de notulen van de vergaderingen blijkt dat de wethouder regelmatig een vergadering bijwoont. Ook uit de interviews blijkt dat de voorzitters tevreden zijn over het contact met de wethouder. In het convenant staat vermeld dat de convenantpartners tenminste vier keer per jaar dienen te overleggen. In deze analyse is niet nagegaan of dit daadwerkelijk vier keer is gebeurd, maar duidelijk is dat er voldoende contact geweest is tussen wethouder en de platforms het afgelopen jaar. De voorgaande jaren is dit niet altijd het geval geweest.

Tevens blijkt uit de notulen dat de coördinator buurtbeheer alle vergaderingen bijwoont. Uit de interviews komt een beeld naar voren dat hij ook zeer constructieve bijdrage levert aan deze vergaderingen. Alle platforms spreken lovende woorden uit over de coördinator buurtbeheer: als zeer waardevolle adviseur en eerste aanspreekpunt. De vergaderingen worden sinds januari 2010 tevens bijgewoond door een contactpersoon van de gemeente per platform. Deze contactpersoon ondersteunt in

praktische zin en zorgt ervoor dat de relatie tussen platforms en gemeentelijke functionarissen soepel verloopt, bijvoorbeeld door bepaalde punten aan een gemeentelijke expert voor te leggen.

De rekenkamercommissie concludeert dat het afgelopen jaar aan norm 2a wordt voldaan.

Norm 2b.

Het buurtplatform wordt tijdig geïnformeerd over werkzaamheden in de betreffende kern en bij plannen in de fysieke leefomgeving vraagt het college om advies bij buurtplatform.

Over het algemeen worden de platforms tijdig geïnformeerd en om advies gevraagd. Dit was voorgaande jaren niet altijd het geval. Echter de vragen om advies, die de gemeente aan de platforms voorlegt kunnen beter. Dat wil zeggen: beter aangeven wat nu precies wordt gevraagd en ook de goede informatie moet worden aangereikt. Het komt nog teveel voor dat dikke, vaak ook nog technische en moeilijk leesbare rapportages worden gestuurd met de vraag: adviseer ons eens. De informatie zal kernachtiger moeten worden aangereikt. Ook moet er rekening mee gehouden worden dat de inhoudelijke vaktechnische expertise bij de platforms vaak niet aanwezig is en ook niet aanwezig hoeft te zijn. Zij adviseren niet als technisch expert, maar vanuit de expertise van de inwoner, betrokkene bij de leefomgeving, e.d.

De format 'Stukken naar buurtbeheer', die onlangs is ontwikkeld door de ambtelijke organisatie, kan hierbij overigens een goede rol vervullen om verbetering te brengen. Zie hiervoor bijlage 5.

Voorts wordt vanuit de gemeente gesteld dat er gelet moet worden op een goede dosering van datgene wat aan platforms wordt gevraagd. Enkele jaren terug was dat veel te weinig, nu dreigt dat soms teveel te worden.

De rekenkamercommissie concludeert dat in tegenstelling tot voorgaande jaren de platforms nu tijdig geïnformeerd worden en om advies gevraagd worden. Wel dreigt er een overkill te ontstaan. De gemeente verschaft een overvloed aan informatie, waarbij niet duidelijk is wat verwacht wordt van het platform en wat precies de vraag is aan het platform.

Norm 2c.

Het buurtplatform geeft gevraagd en ongevraagd advies over het gemeentebeleid in voorbereidende en uitvoerende zin en dit advies wordt zwaarwegend meegenomen in de besluitvorming. Afwijkingen op het advies worden gemotiveerd en schriftelijk aangegeven.

Uit de notulen en ook uit de interviews blijkt dat alle platforms gevraagde adviezen geven over het gemeentebeleid. Soms komt het voor dat een platform er niet aan toekomt een gevraagd advies te geven, maar dit zijn uitzonderingsgevallen. Beheerplannen zijn een mooi voorbeeld van hoe dit goed kan functioneren. In het beheerplan wordt het beleid voor de komende 10 jaar (of 4 jaar) en bijbehorende kwaliteitsniveau vastgesteld. Hieronder hangen weer jaarschijven, die de gemeente met buurtbeheer bespreekt aan het begin van het jaar. Dit is structureel ingebed waardoor het minder belastend wordt voor zowel het platform als voor de ambtelijke organisatie.

Een ander voorbeeld van gevraagde adviezen zijn de iDOP's (integraal Dorpsontwikkelingsplan). Dit is een op uitvoering gericht plan om de leefbaarheid in de kleine kernen te verbeteren. Uit deze iDOP's komen uitvoeringsplannen voort: wat zijn de gewenste ontwikkelingen, hoe zetten we deze uit in de tijd en welke kosten zijn er mee gemoeid. Over het algemeen wordt dit door alle betrokkenen gezien als een goed instrument. Een aantal buurtplatforms hanteert dit ook als basis voor hun eigen aanpak, als een soort handvat. Vanuit de gemeente klinkt de kritiek door dat het soms teveel gezien wordt door de platforms als een wensenlijstje of dat er te hoge verwachtingen zijn gewekt die niet konden waargemaakt. Vanuit beide zijden wordt benadrukt dat het belangrijk is om tijdig te actualiseren en te vertalen naar concrete uitvoeringsplannen. Het realiteitsgehalte en de mogelijkheden voor daadwerkelijke uitvoering verdienen daarbij bijzondere aandacht.

De helft van de platforms geeft ook vaak ongevraagde adviezen, in de voorgaande paragraaf zijn hier een aantal voorbeelden van gegeven, maar dit komt niet bij alle platforms voor. Het beeld van de gemeente en de platforms komt niet altijd overeen. Vaak is voor beide partijen niet duidelijk hoe dan verder te gaan bij ongevraagde adviezen. Door deze onduidelijkheid draait het dan voor beide partijen uit op teleurstellingen.

In het algemeen kan gesteld worden dat de terugkoppeling van de gemeente beter gebeurt bijgevraagde dan ongevraagde adviezen. De gevraagde adviezen worden meegenomen en ook terug gekoppeld naar de platforms. Dit is in het verleden niet altijd het geval geweest. Ook is het zo dat bij afwijkingen wel het besluit wordt medegedeeld, maar niet altijd de motivatie waarom worden afgeweken. De ongevraagde adviezen blijven vaak ergens hangen, waardoor de beantwoording lang op zich laat wachten. Bovendien wordt er dan ook nog veel koud gecommuniceerd met de platforms, doordat de gemeente een besluit van B&W via een e-mail mededeelt terwijl de leden van de platforms hier met hart en ziel aan gewerkt hebben.

De gemeentelijke organisatie heeft geen alerte houding ten aanzien van het beantwoorden van ongevraagde adviezen van buurtplatforms. Zo is het gebeurd dat het beantwoorden van een ongevraagde advies in de vorm van een zeer uitgebreide brief van platform Dorplein over allerlei grootschalige ontwikkelingen in deze kern 8 maanden op zich heeft laten wachten. Dat de terugkoppeling lang niet altijd adequaat verloopt, is dit voor leden van het platform vaak erg frustrerend. Zij hebben er vaak veel tijd ingestoken en krijgen dan maanden later een brief of e-mail waarin staat dat er niets meegedaan wordt.

Gemeente en platforms zijn beide overtuigd van het grote belang van een goede terugkoppeling. Beide vinden dat er een betere communicatie moet komen over: wat er met gevraagde en ongevraagde adviezen gebeurt, de termijn waarop, de argumentatie bij honorering, maar vooral ook bij niet honorering van adviezen.

De rekenkamercommissie concludeert dat de buurtplatforms meer gevraagde adviezen dan ongevraagde adviezen geven. De gevraagde adviezen worden goed meegenomen in de besluitvorming, alleen wordt bij afwijking op het advies de argumentatie soms achterwege gelaten. De ongevraagde adviezen blijven af en toe hangen in de organisatie, worden dan niet goed beantwoord en niet goed meegenomen in de besluitvorming.

Norm 2d.

De samenstelling van een buurtplatform is zodanig dat het alle bewoners in de kern vertegenwoordigd zijn en is specifiek voor de betreffende kern.

Deze norm gaat over de relatie met achterban. Dit kan vanuit twee zijden benaderd worden, enerzijds zijn de leden een 'representatieve' vertegenwoordiging van de bewoners, anderzijds staan de leden in contact met de bewoners. Immers representatie is geen voorwaarde, van groter belang is om voldoende voeling te houden met de achterban. Wel is het zo dat bij een representatieve vertegenwoordiging de kans groter is op een beter contact met de achterban. In de tabel wordt in een paar kernwoorden vermeld wat uit de verschillende interviews naar voren komt over hun relatie met de achterban.

Tabel 2. Overzicht van platforms in de relatie met hun achterban.

Platform	Leden zijn 'representatief'	Contact met de achterban
Budel	Nee, te weinig mensen	Nee, grote zorg, is niet het geval
Dorplein	Nee, voor een groot deel niet van origine 'dorpleiners'	Nee, betrokkenheid is niet groot
Gastel	Ja	Ja, staan dichtbij de mensen
Maarheeze	Nee, ouderen en te weinig mensen	Nee, te weinig
Schoot	Ja	Ja, organiseren veel laagdrempelige activiteiten voor bewoners
Soerendonk	Ja	Ja, houden ruggespraak en bewoners komen als ze het er niet mee eens zijn, maar blijft ook zoeken hoe beter

Uit de tabel blijkt dat enkele platforms weinig draagvlak in de betreffende kern hebben en zij zich daar ook terecht zorgen over maken. Soms vormen ze ook geen echte afspiegeling van de inwoners van de kern. Bijvoorbeeld erg veel import ten opzichte van de autochtone kernbewoners of relatief veel ouderen ten opzichte van weinig jongeren. Hoewel een totale afspiegeling een illusie is, kan het voor de platforms wel aanleiding zijn om daar bij de werving van nieuwe leden op te letten, evenals uit welke delen van de kern de platformleden komen.

De rekenkamercommissie concludeert dat een representatieve afspiegeling niet bij alle buurtplatforms het geval is; dit is ook geen absolute vereiste. Maar een goede voeling met de achterban is wel essentieel. De meeste platforms zouden meer contact met hun achterban willen hebben dan nu het geval is.

Norm 2e.

De afgelopen jaren zijn er aantoonbare resultaten geboekt dat door adviezen en activiteiten van buurtplatforms de veiligheid op straat is toegenomen, het beheer en onderhoud is verbeterd en de sociale samenhang in de kern is verhoogd.

Uit de documentenanalyse en interviews komt het beeld naar voren dat er op alle terreinen resultaat wordt geboekt door middel van adviezen en activiteiten van de buurtplatforms; zie hiervoor ook voorgaande paragraaf bij de beschrijving per platform. Door de platforms wordt aangegeven dat het de resultaten op gebied van veiligheid kleiner zijn, omdat er wel besluiten worden genomen die de veiligheid vergroten na advies van het platform. Echter de handhaving van deze verkeersmaatregelen is lastig waardoor er uiteindelijk toch weinig resultaat geboekt wordt. De meeste resultaten worden geboekt op het gebied van beheer en onderhoud en ook bij het vergroten van de sociale samenhang. Ook hierbij zien we verschillen tussen de platforms, zo zijn de resultaten minder groot in Budel en Maarheeze dan in de andere platforms.

De rekenkamercommissie concludeert dat alle buurtplatforms aantoonbare resultaten boeken op het gebied van verbeteren van beheer en onderhoud en in mindere mate op de verbetering van de veiligheid. Bij de buurtplatforms in Dorplein, Gastel, Schoot en Soerendonk worden ook aantoonbare resultaten geboekt voor wat betreft de sociale samenhang, dit in tegenstelling tot Budel en Maarheeze waar dit veel minder het geval is.

Tot slot wordt nog opgemerkt dat de advisering en het boeken van resultaten veel verder strekt dan alleen beheer en onderhoud, veiligheid en sociale cohesie. Zo boeken platforms ook resultaten op andere terreinen, zoals bijvoorbeeld woningbouw, zaken met betrekking tot de openbare orde. Kort samengevat: op alles wat zich in de kern afspeelt worden resultaten geboekt.

HOOFDSTUK 4. SAMENWERKING

In dit hoofdstuk wordt de laatste onderzoeksvraag beantwoord: 'Wat is de rol van de diverse partijen in het proces van buurtbeheer?'. In een samenwerking is het belangrijk dat over en weer helderheid bestaat over wie welke rol speelt en dat daarnaar wordt gehandeld. In het verlengde hiervan zijn als normen voor de samenwerking gehanteerd:

- 3a. *Iedereen weet welke rol hij/zij vervult en handelt hiernaar*
- 3b. *De gemeente en buurtplatforms werken effectief samen.*
- 3c. *De gemeente en buurtplatforms werken effectief samen met woningbouwcorporaties, politie, welzijnsinstellingen, e.d..*
- 3d. *De gemeente en buurtplatforms werken effectief samen met buurtverenigingen, clubs e.d..*

Op de vraag of de samenwerking in het kader van buurtbeheer effectief is, kan in strikte zin alleen beantwoord worden als er in het beleid ook concrete doelen zijn gesteld, aan de hand waarvan die effectiviteit kan worden nagegaan. Concrete doelen zijn nodig om effectiviteit goed in beeld te kunnen brengen. In de beleidsnotities over buurtbeheer is dat niet het geval, zo is het al eerder vastgesteld. Deze zijn vaak vervat in meer algemene noties en spelregels. Voorbijgaand aan deze formele benadering is er natuurlijk toch wel het nodige te zeggen over de effectiviteit van de samenwerking. Effectiviteit wordt ook vaak gezien als de resultante van inhoud (of kwaliteit) maal acceptatie. De inhoud van buurtbeheer is al aan de orde geweest in hoofdstuk 3. Daar wordt inhoudelijk ingegaan op de bereikte resultaten. De acceptatie over en weer is een andere dimensie en deze willen we hier bespreken. Deze acceptatie is mede afhankelijk van het feit dat de rollen van de betrokkenen helder zijn en of er ook overeenkomstig wordt gehandeld. Ook begrippen als vertrouwen, serieus genomen worden en een open houding spelen daarbij een belangrijke rol.

In de eerste paragraaf wordt ingegaan op de samenwerking tussen gemeente en platforms conform norm 3a en 3b. In de tweede paragraaf wordt ingegaan op de samenwerking van de platforms met andere organisaties conform norm 3c en 3d.

4.1 GEMEENTE EN PLATFORMS

Vanuit de interviews met vertegenwoordigers van de platforms en gemeente en uit de documentenanalyse komt een wisselend beeld naar voren over de samenwerking. In een aantal situaties wordt die als positief gekwalificeerd, in andere gevallen minder. De afspraken hoe met elkaar om te gaan zijn niet altijd even helder. Gemeente en platforms hebben niet steeds eenzelfde verwachtingspatroon. Zo zijn er verschillen tussen de uitwerkingen van het beleid, tussen uitvoeringswensen en realisatiemogelijkheden en tussen gevraagde en ongevraagde adviezen. Een grotere helderheid in de processen kan bijdragen aan een betere samenwerking. De rollen die beiden moeten spelen, zijn niet altijd even duidelijk, ondanks dat daar in algemene bewoordingen wel iets over is vastgelegd in het convenant buurtbeheer. Uit de gesprekken komt naar voren dat het convenant bij verschillende platformdeelnemers niet echt op het netvlies zit. In die zin oogt het als een passief document. Hierin liggen risico's voor het ontstaan van ruis tussen gemeente en platforms. Een goede roluitoefening vraagt om een scherp zicht op elkaars verwachtingen en rollen van alle betrokkenen.

De rekenkamercommissie concludeert dat de rollen voor beide partijen niet altijd helder zijn en dat er soms ook verschillende verwachtingspatronen zijn. Er bestaan verschillen in inzicht over het beleid, tussen uitvoeringswensen en realisatiemogelijkheden en tussen gevraagde en ongevraagde adviezen. Aan norm 3a wordt maar deels voldaan.

De houding en inzet vanuit de gemeente

Bij buurtbeheer moet de gemeente zich ook bewust zijn van de relatie tussen beleidsformulering en de uitvoeringskansen, zo wordt meerdere malen gesteld. Op welke termijn is daadwerkelijke realisatie mogelijk? Is er geld voor gereserveerd? Met name richting bewoners is het cruciaal hierover een reëel beeld te geven en geen valse i.c. te optimistische verwachtingen op te roepen.

Gelijktijdig wordt geconstateerd dat er ook goede resultaten zijn behaald. Vanuit de gemeente wordt aangegeven dat die resultaten als successen ook beter moeten worden uitgedragen. Positieve communicatie is wezenlijk. Via buurtbeheer zou dit ook goed kunnen.

In de samenwerking tussen gemeente en platforms speelt de coördinator buurtbeheer een sleutelrol. De schakelende rol van deze functionaris wordt vanuit de platforms zeer gewaardeerd. Deze waardering hangt samen met aspecten als houding, advieskwaliteit en de intermediaire rol tussen de gemeente en platforms.

Een open en serieuze houding naar de platforms geeft vertrouwen om te komen tot daadwerkelijke samenwerking. Dit gebeurt door de coördinator niet alleen door op die wijze inhoud te geven aan de eigen functie, maar ook door het uitdragen van het belang van een dergelijke houding binnen de gemeentelijke organisatie.

De adviesrol van de coördinator wordt vooral inhoud gegeven door platforms te wijzen op heilloze wegen en het kiezen van meer kansrijke routes. Dit kan bijvoorbeeld door te wijzen op de verdeling van bevoegdheden binnen de gemeente of andere overheden. Dergelijke tijdige tips voorkomen negatieve energie bij de platforms.

De intermediaire rol werkt per definitie twee kanten uit: richting gemeente en richting platform. Binnen de gemeente worden de goede experts ingeschakeld en in contact gebracht met de platforms.

Overigens is dit sterk verbeterd door de maatregelen die eind 2009 zijn genomen voor een goede inbedding van buurtbeheer in de gemeentelijke organisatie. De zogenaamde 'contactpersonen buurtbeheer' spelen de coördinerende rol steeds meer. Richting platforms gebeurt dit door informatieverschaffing over gemeentelijke activiteiten en personen. Ook worden regelmatig vaktechnische experts van de gemeente ingeschakeld om bij de platforms toelichting te geven op specifieke onderwerpen.

De capaciteitsversterking door het werken met contactpersonen bij buurtbeheer als ook de inschakeling van gemeentelijke experts bij bepaalde onderwerpen is voor het functioneren van buurtbeheer een verbetering gebleken. Een mooi bijeffect is dat de vaktechnische ambtenaren ook meer 'gevoel' voor buurtbeheer krijgen.

Zowel vanuit de gemeente als uit de platforms klinkt duidelijk door dat de samenwerking aanzienlijk is verbeterd. Dat was ook heel hard nodig. Het boetekleed, dat de gemeente heeft aangetrokken, heeft louterend gewerkt. De maatregelen die sindsdien zijn genomen, zoals een stevigere ambtelijk inzet zowel beleidsmatig als operationeel, hebben goed gewerkt. De platforms voelen zich weer serieus genomen.

De houding en inzet vanuit de platforms

Op basis van de documentenanalyse wordt in onderstaande tabel in een paar kernwoorden getypeerd hoe de algemene houding is ten aanzien van samenwerking met de gemeente en of deze samenwerking dan beperkt of intensief te noemen is.

Tabel 3. Overzicht van houding van platforms over de samenwerking met gemeente.

Platforms	houding tav samenwerking	mate van samenwerking
Budel	vertrouwen, maar te weinig respons	Beperkt
Dorplein	beperkt vertrouwen	Intensief
Gastel	positief	Beperkt
Maarheeze	beperkt vertrouwen, twijfel	Beperkt
Schoot	constructief, maar kritisch	Intensief
Soerendonk	constructief	Zeer intensief

Het platform in Budel heeft, sinds vorig jaar de capaciteitsversterking bij de gemeente heeft plaats gevonden, meer vertrouwen gekregen in de samenwerking met de gemeente. Echter dit platform zou graag meer ondersteuning en respons van de gemeente willen hebben. De houding van het platform Dorplein is wantrouwender te noemen. Dit komt met name omdat de communicatie over grootschalige

onderwerpen met de gemeente niet voorspoedig is verlopen, doordat de gemeente erg traag reageerde op adviezen van Dorplein. Maarheeze heeft ook slechte ervaringen opgedaan met de gemeente, met name wat betreft handhaving van verkeersmaatregelen en het mijden van het vrachtverkeer in de kern. Uit de notulen van Maarheeze komt een twijfelachtige houding naar voren in hoeverre de gemeente haar zaken nakomt. Het platform Budel-Schoot kan getypeerd worden als constructief, maar ook kritisch. Constructief omdat Sterk Schoot blijft proberen via meerdere ingangen invloed en medewerking te krijgen van de gemeente. Kritisch in die zin dat de gemeente lang niet altijd voldoet aan (hooggestelde) verwachtingen. Gastel heeft een positieve houding ten aanzien van de gemeente, wel is de samenwerking met de gemeente beperkt te noemen. Soerendonk is het jongste platform en de houding kan getypeerd worden als constructief. Het platform wacht niet af, maar is erg sterk om zelf initiatieven te ontplooiën. De gemeentelijke organisatie kan hier wel eens van schrikken, maar stelt het uiteindelijk op prijs.

Samenvattend kan gesteld worden dat op basis van de vergaderstukken het vertrouwen van de helft van de platforms in de gemeente niet heel groot is. Dit is sterk gebaseerd op negatieve ervaringen in het verleden. Echter uit de interviews komt een positiever beeld naar voren, dit komt met name door de capaciteitsversterking van de gemeente zoals een eigen contactpersoon per platform. Hierdoor hebben de platforms duidelijk weer meer vertrouwen gekregen in de gemeente. Of dat ook zo is bij de inwoners, is zeer de vraag. Vaak is bij hen nog sprake van wantrouwen of scepsis richting gemeente, zo wordt van meerdere kanten aangegeven.

Het gebruik maken van de platforms heeft in de ogen van sommige platforms ook een ander effect gehad. De platforms hebben soms ook gefunctioneerd als een soort 'klachtenintermediar'. Vroegtijdig werden daardoor bepaalde opvattingen bekend en werden door andere oplossingen bezwaarschriften voorkomen. Andere keren leidde dat er toe dat er meer begrip ontstond voor de gemeentelijke oplossing. Daarmee ontstond dus groter draagvlak voor het gemeentelijk beleid.

De rekenkamercommissie concludeert dat de samenwerking tussen gemeente en platforms een gedifferentieerd beeld laat zien in de houding van de platforms en de mate van samenwerking. Vooral in de grotere kernen behoeft de kwaliteit van de samenwerking aandacht. In die zin wordt slechts ten dele voldaan aan norm 3b. In de samenwerking is de schakelende rol van de coördinator buurtbeheer van essentiële betekenis en heeft de capaciteitsversterking van de beleidsmedewerker en een contactpersoon per platform een positief effect gehad.

4.2 GEMEENTE, PLATFORMS EN ANDERE ORGANISATIES

Naast de platforms werken diverse organisaties of maatschappelijke verbanden aan de leefbaarheid van de kern. Belangrijke organisaties in deze zijn ondermeer politie en Wocom. Ook kan worden gedacht aan lokale clubs en buurtverenigingen. In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de verschillende platforms en in de mate waarin wordt samengewerkt.

Tabel 4. Overzicht van samenwerking met andere organisaties per platform.

Platforms	politie	WoCom	buurtverenigingen, clubs
Budel	weinig, incidenteel	weinig	heel weinig
Dorplein	geregeld, buurtbrigadier op bezoek	weinig	gemiddeld
Gastel	weinig	weinig	gemiddeld
Maarheeze	weinig	weinig	heel weinig
Schoot	geregeld	geregeld	geregeld
Soerendonk	weinig	weinig	gemiddeld

Uit de tabel kan worden afgeleid dat er over het algemeen weinig samenwerking is met politie, WoCom en andere buurtverenigingen, clubs en dergelijke. Indien er sprake is van samenwerking, heeft dit betrekking op een specifiek project. De verschillende vertegenwoordigers van de platforms geven aan dat ze de samenwerking met andere organisaties incidenteel en op ad hoc basis opzoeken. Van een meer structurele en planmatige samenwerking, waarbij vooraf naar gemeenschappelijke agenda's wordt gezocht, is meestal geen sprake. Dit laat onverlet dat vaak met dezelfde partners wordt samengewerkt zoals politie, WoCom, e.d.. Het vooraf elkaar opzoeken, het gebruik maken van elkaars expertise en komen tot gezamenlijke keuzes van onderwerpen en aanpakken kan elkaars positie versterken. Het ene platform is hier beter in dan het andere. Met name het platform Sterk Schoot, zo blijkt uit de notulen, zoekt actief de samenwerking op met andere organisaties en trekt samen op om de leefbaarheid in Budel-Schoot te vergroten.

Vanuit de gemeente klinkt door dat de samenwerking met andere organisaties door de platforms actiever zou kunnen worden opgezocht. Maar, zo wordt gesteld, de gemeente zelf kan daar ook een rol in spelen. Zo kan de gemeente deze samenwerking stimuleren door bijvoorbeeld gelijktijdig meerdere organisaties naast buurtbeheer uit te nodigen bij een bepaald project of thema. Zo is er onlangs voor het eerst een relatie gelegd tussen het WMO-platform en buurtbeheer. In die zin is het belangrijk voor de gemeente om vooraf goed na te gaan aan wie wat wordt gevraagd om te adviseren.

Een partner als WoCom heeft deels eenzelfde agenda als de gemeente. Leefbaarheid in brede zin en betrokkenheid van bewoners zijn ook voor WoCom centrale doelen. Het ligt voor de hand om te komen tot een gemeenschappelijke agenda in deze. Vroegtijdige structurele afstemming kan het rendement vergroten. Op uitvoeringsniveau gebeurt dat al wel regelmatig, maar op strategisch niveau is nog wel het nodige te winnen. Een gemeenschappelijke agenda op de verschillende niveaus moet er komen: een koppeling tussen strategie en uitvoering alsook tussen verschillende partners. WoCom wil daarbij een actieve rol spelen, gelet ook op de versterking van de externe gerichtheid, zoals blijkt uit het ondernemingsplan 'Waar wonen leeft'. Als hulpmiddelen worden daarbij gezien: voortzetting van de goede operationele samenwerking en borging daarvan door middel van periodiek overleg met afdelingshoofden van de gemeente en, aanvullend op de bestuurlijke overleggen tweemaal per jaar een brainstorm over een bepaald thema.

De rekenkamercommissie concludeert dat de samenwerking tussen gemeente, platforms en andere organisaties een ad hoc karakter draagt en vooral gericht is op projecten. Het vooraf speuren met betrokkenen naar een gezamenlijke agenda voor de kern vindt na het proces met de IDOP's slechts sporadisch plaats. In die zin is de samenwerking weinig structureel. Hetzelfde kan worden gesteld waar het gaat om de samenwerking met de lokale verenigingen in de kernen. Aan de normen 3c en 3d wordt dan ook maar deels voldaan.

HOOFDSTUK 5. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

In dit hoofdstuk worden in de eerste paragraaf de conclusies getrokken. Deze worden gevolgd door de aanbevelingen in de tweede paragraaf.

5.1 CONCLUSIES

De centrale vraag in dit onderzoek is:

“Heeft buurtbeheer, als vorm van burgerparticipatie, gefunctioneerd in de gemeente Cranendonck?”

Deze vraag is uitgewerkt in zeven onderzoeksvragen die hier achtereenvolgens beantwoord zullen worden.

1. Is buurtbeheer ingebed in het brede beleid van burgerparticipatie?

Bij de start van buurtbeheer was buurtbeheer niet ingebed in het burgerparticipatiebeleid; er was immers op dat moment geen beleidskader voor burgerparticipatie. Vanaf 2007 heeft de gemeenteraad aangegeven dat er een dergelijk beleidskader moest komen. Pas in december 2010 is dit gerealiseerd.

Sinds december 2010 is er een algemeen beleidskader voor burgerparticipatie waarin buurtbeheer als meest bekende vorm van burgerparticipatie wordt genoemd naast andere vormen. In dit beleidskader is overigens niet duidelijk wanneer welke vorm van burgerparticipatie worden toegepast. De vorm van burgerparticipatie zal iedere keer opnieuw bepaald dienen te worden afhankelijk van het onderwerp en in welk fase van het proces het onderwerp zich bevindt. Bij een dergelijke procesbenadering is het van eminent belang dat burgerparticipatie goed geborgd is in de organisatie. In juni 2011 zal dit nader worden uitgewerkt in de implementatienota burgerparticipatie.

2. Wat is het beleid over het buurtbeheer?

Het beleid staat beschreven in de Startnotitie buurtbeheer van 2001, in de diverse evaluatienotities van 2005 en 2007 en in 2009 als onderdeel van de nota Communicatiebeleid. Op de meeste onderdelen is het duidelijk, soms is de functie van bepaalde onderdelen onduidelijk. De doelen van buurtbeheer zijn niet concreet uitgewerkt.

De doorwerking van de evaluaties in aanpassing van beleid en spelregels laat een fragmentarisch beeld zien. Ook de rol van de gemeenteraad als kadersteller komt hierbij niet expliciet uit de verf.

Buurtbeheer wordt als instrument gezien om de kwaliteit van de directe leefomgeving te vergroten, door burgers nadrukkelijker te betrekken bij de inrichting en het beheer van hun eigen fysieke en sociale omgeving. Ook is de verwachting dat buurtbeheer ertoe kan bijdragen dat de afstand tussen gemeente en burger kleiner wordt.

3. Hoe is het buurtbeheer georganiseerd en hoe heeft het daadwerkelijk gefunctioneerd?

In alle zes kernen van Cranendonck zijn op dit moment buurtplatforms actief. Het eerste platform is in 2001 in Budel-Schoot als pilot opgericht en het laatste platform in 2008 in Soerendonk. De platforms functioneren over het algemeen beter in de kleine kernen (Dorplein, Schoot, Gastel en Soerendonk) dan in de grote kernen (Budel en Maarheeze). Iedere kern is uniek en richt op haar eigen wijze het platform in, maar er zijn ook overeenkomsten. Namelijk alle platforms zijn ingericht met werkgroepen met sociaal maatschappelijke onderwerpen, wonen, openbare ruimte en beheer. Gemiddeld komen de leden van de platforms één keer per twee maanden bij elkaar met gemiddeld 10 mensen. De meeste aandacht in deze bijeenkomsten gaat uit naar buurtgerelateerde onderwerpen. De helft van de platforms is ook actief bezig met grootschalige onderwerpen die de buurt overstijgen. Interne onderwerpen (deze gaan over het functioneren van het platform zelf) hebben ook de aandacht, vooral in de grote kernen, omdat de uitvoering daar problematisch is. De voornaamste knelpunten zijn:

- het werven en behouden van actieve leden;
- het invullen van het voorzitterschap en het secretariaat;
- het inrichten en bemensen van de werkgroepen;
- de interactie met de achterban.

De organisatiestructuur, zoals de gemeente voor ogen stond, bestond uit: stuurgroep, projectgroep, voorzittersoverleg, bewonersplatforms en werkgroepen en buurtplannen. Deze beoogde structuur is ten dele gerealiseerd. Over de structuurafwijkingen en wat voor consequenties deze hebben of moeten hebben, is niet duidelijk gecommuniceerd. De afwijkingen zijn ontstaan en daar is het bij gebleven.

De evaluatie van 2007 heeft wel een belangrijk resultaat opgeleverd: in 2008 is een convenant over de samenwerking tussen gemeente en de buurtplatforms tot stand gekomen. De spelregels hierin zijn beperkt en het gewenste participatieniveau is adviseren, ofschoon hier binnen de gemeente onduidelijkheid over bestaat. De gemaakte afspraken in het convenant worden vanuit beide zijden nageleefd in die zin dat er regelmatig contact is tussen de wethouder en de buurtplatforms. Ook woont de coördinator buurbeheer alle vergaderingen bij en wordt hij door de platforms gezien en gewaardeerd als adviseur. In de relatie tussen gemeente en platforms vervullen sinds een jaar ook de contactpersonen een belangrijke rol.

In de nota Communicatiebeleid van 2009 wordt gesteld dat de communicatie vanuit de gemeente richting platforms ernstig tekort schiet, dit heeft geleid tot een capaciteitsversterking in de ambtelijke organisatie bestaande uit een beleidsmedewerker, coördinator en één contactpersoon per platform.

In het convenant staat vermeld dat in de bewonersplatforms gestreefd wordt naar een afspiegeling van de opbouw van de kern. Niet bij alle platforms is er sprake van deze representatieve afspiegeling. De relatie met de achterban is daarom essentieel; de meeste platforms zouden graag meer contact met hun achterban willen hebben dan nu het geval is.

4. Welke bijdragen zijn door de buurtplatforms, gevraagd en ongevraagd geleverd aan de gemeente? En hoe heeft de gemeente hierop gereageerd?

Het laatste jaar worden de platforms tijdig geïnformeerd en om advies gevraagd. Voorgaande jaren was dat niet altijd het geval of niet tijdig. De platforms reageren over het algemeen op de gevraagde adviezen. Wel dreigt er bij de platforms overkill aan informatie te ontstaan, omdat de informatieverschaffing vanuit de gemeente te weinig gericht is op het gevraagde advies.

De buurtplatforms hebben over een breed veld van onderwerpen adviezen uitgebracht. Bijvoorbeeld bijdragen in de vorm van het invullen van de jaarschijven voor de beheerplannen en het uitvoeren van het iDOP (integraal Dorpontwikkelingsplan). Platforms gebruiken het iDOP soms voor hun eigen aanpak. Over het algemeen worden de iDOP's gezien als een goed instrument.

De buurtplatforms geven meer gevraagde adviezen dan ongevraagde adviezen. De gevraagde adviezen worden goed meegenomen in de gemeentelijke besluitvorming. Ook is de reactie van de gemeente aan het platform op de gevraagde adviezen tijdig, maar niet altijd volledig omdat de argumentatie ontbreekt wanneer het advies niet is overgenomen. Het advies wordt ook vaak wat onpersoonlijk overgebracht via brief of email, terwijl de leden van het platform dan veel werk verricht hebben.

De helft van de platforms geeft ook geregeld ongevraagde adviezen. Hierop wordt door de ambtelijke organisatie niet altijd alert gereageerd, waardoor deze soms niet tijdig worden beantwoord en niet worden meegenomen in de besluitvorming.

5. Hebben de gemeente en buurtplatforms activiteiten georganiseerd om de veiligheid, het onderhoud en beheer, de samenwerking en sociale samenhang te verbeteren?

Ja, hiervan zijn bij alle buurtplatforms voorbeelden te geven. Voorbeelden zijn: de Zonnewijzer in Dorplein, inrichting Wozoco in Soerendonk, Masterplan Budel-Schoot, kapel schoonmaken en schilderen in Gastel, vrachtverkeer in Maarheeze en Centrumplan Budel. Echter ook hier kan worden vastgesteld dat de platforms in de kleine kernen (Dorplein, Schoot, Gastel en Soerendonk) actiever zijn dan in de grote kernen (Budel en Maarheeze).

-
6. Wat is er met de inhoudelijke resultaten van buurtbeheer gebeurd? Heeft buurtbeheer geleid tot meer veiligheid, beter onderhoud en beheer, effectievere samenwerking en sociale cohesie in de buurt?

Ja, er zijn aantoonbare resultaten geboekt, met name op het gebied van beheer en onderhoud. Ook op het gebied van veiligheid zijn resultaten geboekt. Toch zijn die wat minder, omdat door gebrekkige handhaving de geadviseerde maatregelen weinig effect hebben gesorteerd. In de kleine kernen zijn ook aantoonbare resultaten geboekt om de sociale cohesie in de buurt te vergroten door een effectieve samenwerking tussen gemeente, buurtplatforms en andere organisaties in de kern. Ook zijn er resultaten geboekt op andere gebieden, zoals bijvoorbeeld woningbouw en zaken met betrekking tot de openbare orde.

7. Wat is de rol van de diverse partijen in het proces van buurtbeheer?

De rollen voor zowel de gemeente als de vertegenwoordigers van de buurtplatforms zijn niet altijd helder. Er is soms sprake van verschillende verwachtingspatronen. In de samenwerking tussen gemeente en platforms speelt de coördinator buurtbeheer een sleutelrol. Zijn rol wordt zeer gewaardeerd door de platforms. De capaciteitsversterking in de ambtelijke organisatie, een contactpersoon per platform, heeft een positief effect gehad op de samenwerking. Platforms hebben weer meer vertrouwen gekregen in de gemeente. Toch zou de samenwerking tussen gemeente en platforms effectiever kunnen zijn, dit geldt met name voor de grote kernen.

De samenwerking tussen gemeente, platforms en andere organisaties draagt een ad hoc karakter en is vooral gericht op projecten en is weinig structureel of coproductief te noemen. Er wordt, sinds de opstelling van de IDOP's, niet actief gezocht naar een gezamenlijke agenda in de kern.

5.2 AANBEVELINGEN

De volgende aanbevelingen zijn geformuleerd. De eerste aanbeveling is gericht aan de gemeenteraad. De aanbevelingen 2 tot en met 7 liggen meer op het terrein van de uitvoering door het college van b&w en de ambtelijke organisatie. De laatste aanbeveling is gericht aan de buurtplatforms.

1. Formuleer de doelstellingen van buurtbeheer in het licht van burgerparticipatie

Hoe verder te gaan met buurtbeheer is een politieke keuze. Gelet op ervaringen tot nu toe, de algemene tendens om burgers bij beleidsontwikkeling en uitvoering meer te betrekken, ligt een voortzetting van buurtbeheer in de rede. Echter de gemeenteraad zal bij het implementatieplan burgerparticipatie ook een principiële debat moeten voeren en aangeven wat de koers wordt voor buurtbeheer. Belangrijke vragen daarbij zijn: Hoe wordt buurtbeheer gepositioneerd in het totale veld van burgerparticipatie? Welke positie neemt buurtbeheer in op de participatieladder? Welke concrete doelen heeft men voor ogen? Hoe kan de vinger aan de pols worden gehouden om te volgen of de doelen ook worden gehaald of moeten worden bijgesteld?

De rekenkamercommissie gaat ervan uit dat dit gebeurt na uitgebreide raadpleging van de buurtplatforms. Geef bij de uitwerking van buurtbeheer duidelijke doelen mee, aan de hand waarvan effectiviteit kan worden nagegaan.

2. Evalueer niet alleen, maar doe ook iets met de resultaten

Evalueren is één, maar er iets mee doen is twee. Zorg ervoor dat de resultaten van de evaluatie ook daadwerkelijk doorwerking krijgen in de organisatie en laat deze niet weglipen. Wanneer de gemeenteraad duidelijke doelen over buurtbeheer heeft geformuleerd (zie aanbeveling 1) dan geeft dat ook richting aan de evaluatie.

Richt de evaluatie op de processen binnen de gemeente, op het functioneren van de platforms en de relatie tussen gemeente, platforms en andere organisaties. Voer de evaluatie uit in samenspraak met de platforms. Leid de belangrijkste resultaten door naar de gemeenteraad om het beleid te contineren dan wel te komen tot bijstellingen van het beleidskader over buurtbeheer.

3. Richt een stuurgroep op waarin de belangrijkste partijen vertegenwoordigd zijn

Bij aanvang van buurtbeheer was het plan om een projectgroep in te richten, waarin alle deelnemende partijen vertegenwoordigd zijn. Dit is niet gerealiseerd. De kansen op vroegtijdige afstemming en gezamenlijke agendavorming worden daarmee verkleind. Dat is te meer jammer omdat buurtbeheer een zaak van velen is. De onderwerpen van buurtbeheer staan immers op de agenda van veel meer organisaties dan de gemeente. Denk hierbij aan Wocom, politie, welzijns- en jongerenwerk.

Een mogelijkheid om deze afstemming en agendavorming alsnog te realiseren is om de bestaande stuurgroep, die alleen gemeentefunctionarissen bevat, uit te breiden naar de belangrijkste partijen.

Voor alle duidelijkheid wordt erop gewezen dat de instelling van een dergelijke bredere stuurgroep onverlet laat dat het primaat van buurtbeheer bij de platforms zelf ligt.

4. Geef duidelijkheid over de functie van het voorzittersoverleg

Over de functie van het voorzittersoverleg is onduidelijkheid, zowel bij de platforms als bij de verschillende gemeentefunctionarissen. Enerzijds wordt dit overleg gezien als het instrument om gemeentebrede onderwerpen aan te snijden, zowel inhoudelijk als op het proces. Anderzijds als instrument om van elkaar te leren en elkaar op de hoogte te houden.

Aangezien buurtbeheer bij uitstek een instrument is dat op lokaal niveau in de kern dient te functioneren, vindt de rekenkamercommissie dat het voorzittersoverleg vooral een functie heeft om informatie uit te wisselen en van elkaar te leren. Ook kan afstemming van processen worden besproken. Beleidsinhoudelijke onderwerpen horen echter in de platforms zelf te worden geagendeerd.

5. Ondersteun de platforms gedifferentieerd

Het ene platform is het andere niet. Er bestaan forse verschillen. Ondersteun de platforms dan ook daar waar nodig is met maatwerk. De platforms hebben verschillende behoeften en het ene platform is minder 'ver' dan het andere platform, bijvoorbeeld in het opzetten en beheren van een website of het uitgeven van een informatieblad. De meeste behoefte is er aan ondersteuning op het gebied van public relations, externe communicatie en de secretariaatvoering. Geef platforms ook de mogelijkheid om zich te laten bijscholen. De budgetten zouden voor alle platforms gelijk kunnen zijn, maar zo dat platforms het naar believen kunnen invullen daar waar zij behoefte aan hebben (het cafetariamodel).

Ook een stimuleringsfonds of een andere vorm zoals deze in 2010 eenmalig is ingezet, verdient aanbeveling om structureel in te zetten zodat de buurtplatforms gericht kunnen werken aan direct zichtbare successen.

6. Vraag gericht advies aan de buurtplatforms en zorg voor goede terugkoppeling

Informeel de buurtplatforms volledig, maar geef hierbij aan welke informatie van belang is voor het gevraagde advies. Of met andere woorden: weet goed wat je wilt vragen. Realiseer je hierbij dat het om vrijwilligers gaat die dit in hun vrije tijd doen. Een constructieve houding mag worden verwacht. Hierbij moet geen inbreng verwacht worden vanuit de optiek van een vaktechnische professional, maar vanuit de optiek van de bewoner van de kern: kennis over en ervaring met het leven in de betreffende kern. Bij de adviesaanvragen moet hierop dan ook worden ingespeeld.

Niet alleen de adviesaanvraag stelt zo haar eisen, maar ook de terugkoppeling over de adviezen. Het is een open deur: maar geef altijd antwoord op zowel gevraagde als ongevraagde adviezen van de buurtplatforms. Verscherp hierop ook de formulering in het convenant. Vooral de terugkoppeling op ongevraagde adviezen vraagt aandacht, omdat deze vaak niet in een gemeentelijk beleidsproces zijn ingebed. Motiveer waarom eventueel wordt afgeweken van het advies. Breng de boodschap 'warm' over door middel van telefoon of mondelinge bespreking in aansluiting op de 'koude' communicatie via een brief of een e-mail.

7. Zorg voor een goede inbedding in en houding ten opzichte van buurtbeheer

Uit de ervaringen van afgelopen jaren is het belang van het serieus nemen van buurtbeheer door de gemeente evident gebleken. Met de maatregelen van een jaar geleden is een forse verbetering opgetreden. Het is nu zaak deze lijn vast te houden en uit te bouwen. Belangrijk is dan dat alle betrokkenen in de gemeentelijke organisatie, zowel het college van b&w als de ambtelijke organisatie, buurtbeheer (en ook andere vormen van burgerparticipatie) structureel een plaats geven in de beleidsprocessen. Dat vraagt om een alerte en gerichte houding om telkens na te gaan: hoe wordt bij dit onderwerp met buurtbeheer of andere vormen van burgerparticipatie omgegaan. De beleidsambtenaar buurtbeheer, de coördinator en de contactpersonen kunnen hierin

'ambassadeurswerk' verrichten. Het aanstellen van contactambtenaren vanuit meerdere afdelingen kan daarbij helpen.

8. Platforms: zoek samenwerking actief op en werk aan draagvlak

In de dorpen zijn tal van clubs en organisaties actief. Samenwerking daarmee kan helpen om buurtbeheer te verstevigen. Zo kan bijvoorbeeld een keer per jaar een bijeenkomst worden georganiseerd met vertegenwoordigers van die clubs en organisaties om te bezien wat komend jaar vooral op de agenda moet komen. Tevens liggen hier kansen om nieuwe leden te werven.

Met het oog op de vergroting van het draagvlak voor buurtbeheer in de kernen zelf is dat van groot belang.

Een ander hulpmiddel om draagvlak en betrokkenheid te vergroten is: het verhalen over successen. Resultaten laten zien werkt stimulerend naar de achterban.

Tenslotte

Buurtbeheer en burgerparticipatie staat al jaren hoog op de bestuurlijke agenda van Cranendonck. De uitwerking daarvan heeft veel tijd gekost. Met horten en stoten is er invulling aangegeven. Buurtbeheer is in de praktijk een proces geweest van vallen en opstaan. Na een zeer kritische fase loopt het nu weer beter in de meeste kernen. Het is zaak deze lijn vast te houden en verder uit te bouwen. Cruciaal is het daarbij in te spelen op de titel van dit onderzoek: 'Baat bij binding'.

Binden en verbinden zijn sleutelbegrippen bij buurtbeheer. Het gaat om de verbindingen tussen platforms en bewoners, tussen platforms en gemeente, tussen platforms en andere organisaties.

De kracht van deze verbindingen zal sterk bepalend zijn voor een succesvol buurtbeheer in Cranendonck. In deze verbindingen is nog winst te halen.

De rekenkamercommissie hoopt met de aanbevelingen uit dit onderzoek bouwstenen aangeleverd te hebben om deze verbindingskracht te vergroten.

De rekenkamercommissie heeft dit kunnen doen dankzij de medewerking van de geïnterviewden vanuit de platforms buurtbeheer en de gemeente. Dank aan hen voor hun open en constructieve houding en bijdragen.

BIJLAGE 1 NORMENKADER

Beleid

- 1a. *Voor burgerparticipatie is een algemeen beleidskader vastgesteld door de gemeenteraad en het college, waarin buurtbeheer is ingebed.*
- 1b. *Voor buurtbeheer is een visie vastgesteld door de gemeenteraad en het college.*
- 1c. *In de beleidsdocumenten wordt duidelijk beschreven in hoeverre uitgangspunten en doelstellingen behaald worden.*
- 1d. *De kwaliteit van buurtbeheer wordt gewaarborgd door uitgangspunten en doelstellingen geregeld te evalueren.*
- 1e. *Het beleid geeft duidelijke spelregels voor de uitvoering van buurtbeheer en dit is vastgelegd in overeenkomsten.*

Organisatie

- 2a. *De convenantpartners (voorzitter buurtplatforms en wethouder) hebben regelmatig contact en de coördinator buurtbeheer woont alle vergaderingen bij en treedt op als adviseur en eerste aanspreekpunt.*
- 2b. *Het buurtplatform wordt tijdig geïnformeerd over werkzaamheden in de betreffende kern en bij plannen in de fysieke leefomgeving vraagt het college om advies bij buurtplatform.*
- 2c. *Het buurtplatform geeft gevraagd en ongevraagd advies over het gemeentebestuur in voorbereidende en uitvoerende zin en dit advies wordt zwaarwegend meegenomen in de besluitvorming. Afwijkingen op het advies worden gemotiveerd en schriftelijk aangegeven.*
- 2d. *De samenstelling van een buurtplatform is zodanig dat het alle bewoners in de kern vertegenwoordigd zijn en is specifiek voor de betreffende kern.*
- 2e. *De afgelopen jaren zijn er aantoonbare resultaten geboekt dat door adviezen en activiteiten van buurtplatforms de veiligheid op straat is toegenomen, het beheer en onderhoud is verbeterd en de sociale samenhang in de kern is verhoogd.*

Samenwerking

- 3a. *Iedereen weet welke rol hij/zij vervult en handelt hiernaar*
- 3b. *De gemeente en buurtplatforms werken effectief samen.*
- 3c. *De gemeente en buurtplatforms werken effectief samen met woningbouwcorporaties, politie, welzijnsinstellingen, e.d..*
- 3d. *De gemeente en buurtplatforms werken effectief samen met buurtverenigingen, clubs e.d..*

BIJLAGE 2 LITERATUURLIJST

Stukken gemeente Cranendonck:

Jur/md	Wat	Wie	Beschrijving
2001/10	Gemeenteraadsbesluit	Gemeenteraad	Vaststellen startnotitie buurtbeheer
2001/10	Startnotitie buurtbeheer	Afd. Welzijn	Starten met buurtbeheer in Budel-Schoot, wijze van invullen en diverse rollen.
2004/09	Notitie Buurtbeheer, stand van zaken en vooruitblik	Afd. OCJW	Tussentijdse rapportage stand van zaken medio 2004 en vooruitzichten tot 2006
2007/7	Voortgangsnotitie buurtbeheer 2007 -2008	Afd. Beheer	Kadernotitie met stand van zaken en visie en geplande activiteiten
2007/09	Gemeenteraadsvoorstel	B&W	Bestuursopdracht burgerparticipatie
2007/09	Memo burgerparticipatie	team communicatie	Wat willen we nu eigenlijk echt? Inventarisatie en checklist
2008/3	Convenant tussen buurtbeheer en de gemeente inzake buurtbeheer	Wethouder en voorzitter	15 Afspraken tussen gemeente en voorzitter buurtplatform
2008/10	Voortgangsnotitie buurtbeheer 2009-2010	Afd. Beheer	Concept versie, evaluatie van 2007-2008 en speer- en actiepunten voor 2009-2010
2009/07	ONS communicatiebeleid	Gemeenteraad/ B&W	Nota hoe Cranendonck extern wil communiceren en organisatieontwikkelingen en interne communicatie. In par 4.3 wordt uitgebreid stilgestaan bij burgerparticipatie
2009/09	Programmabegroting 2010	Gemeenteraad/ B&W	
2009/10	Waar staat je gemeente	KING	Cijfers over rol van partner etc.
2009/12	Implementatie buurtbeheer in de gemeentelijke organisatie	Amber Klopper, Stuurgroep Buurtbeheer	Interne re-organisatie wat betreft buurtbeheer om borging en betrokkenheid met buurtbeheer te vergroten.
2009/12	Implementatie buurtbeheer	Amber Kloppers/werk-groep buurtbeheer	PvA voor nieuwe interne structuur met vaste contactpersonen zodat buurtbeheer beter geborgd is in de organisatie.
2010/04	Bestuursprogramma 2010-2014	Gemeenteraad/ B&W	Realistisch vooruit, benoeming van speerpunten obv strategische visie
2010/06	Kadernota 2011	Gemeenteraad/ B&W	Programma 2: sociale leefbaarheid
2010/09	Gemeenteraadsvoorstel	B&W	Bestuursopdracht burgerparticipatie
2010/09	Memo burgerparticipatie	team Communicatie	Inventarisatie burgerparticipatie Cranendonck
2010/11	Kadernotitie	Gemeenteraad/ B&W	Burgerparticipatie in Cranendonck

Overige bronnen:

- De Nationale Ombudsman (2009), We gooien het de inspraak in, Onderzoek naar de uitgangpunten voor behoorlijke burgerparticipatie, Den Haag.
- VNG en ministerie Binnenlandse Zaken (2010), Naar buiten, Spoorboekje burgerparticipatie voor raad en college, Den Haag.
- EIM (2010), Evaluatie van de provinciale Integrale Dorpsontwikkelingsplannen (IDOP), Zoetermeer.
- Provincie Noord-Brabant, Leefbaarheid dorpen: uitvoering 2009-2010.
- Rekenkamercommissie Veldhoven (2007), Eerst denken, dan doen, Onderzoek naar burgerparticipatie bij de planvorming van ruimtelijke projecten.
- Hein Albeda (2009), de harde kant van burgerparticipatie, borgen van burgerparticipatie in de P&C cyclus, Utrecht.
- Joop Hofman, Wijkbudgetten, geld maakt een beetje gelukkig.
- Partners+Pröpper (2006), Wanneer werkt participatie? Een onderzoek bij de gemeenten Dordrecht en Leiden naar de effectiviteit van burgerparticipatie en inspraak, Vught.
- Rekenkamercommissie Heerlen (2009), Buurtgericht werken in Heerlen, onderzoeksrapport.
- Partners+Pröpper (2010), Meedoen in Hooogeveen? Onderzoek naar de kwaliteit van burgerparticipatie in de gemeente Hooogeveen, Vught.
- Rekenkamercommissie Alkmaar (2005), Samenwerken is meer dan alles samen doen.

BIJLAGE 3 GEINTERVIEWDE PERSONEN

Wethouder P. Beerten

Buurtcoördinator H. Meeuwissen

Beleidsmedewerker buurtbeheer A. Kloppers

Afdelingshoofd Beleid H. Damen

Afdelingshoofd Beheer E. Peeters

Wocom: W. Smits en T. van Santvoort

Platform Budel-Dorplein: W. Houthuizen (vz) en F. van Duijvenbode (penn)

Platform Maarheeze: P. Konings (vz)

Platform Gastel: F. Claes (vz), W. Martens en H. Philippens (secr)

Platform Budel: Cl. den Heijer (vz)

Platform Budel-Schoot: B. van Dokkum (penn) en M. Maas (secr)

Platform Soerendonk: H. Driessen (vz)

BIJLAGE 4 INTERVIEWVRAGEN

Beleid

1. Vindt u dat de gemeenteraad en het college een duidelijke visie hebben over buurtbeheer?
2. Vindt u dat het convenant afgesloten tussen college en buurtplatforms goed werkbaar is?
3. Hebben er evaluaties buurtbeheer plaatsgevonden en zo ja wat is er met de conclusies en aanbevelingen gedaan?
4. Zijn er juridische belemmeringen bij het inrichten en uitvoeren van buurtbeheer?
5. Op welke trede van de participatieladder (meebeslissen, coproduceren, adviseren, raadplegen informeren) bevindt zich in uw ogen buurtbeheer? En waar zou zich buurtbeheer idealiter moeten bevinden?

Organisatie

6. Heeft u voldoende tijd beschikbaar om buurtbeheer gericht mee te laten denken en uitvoeren? Past het in de planning?
7. Vindt u dat de organisatie voldoende tijd en mankracht heeft om buurtbeheer gericht mee te laten denken en uitvoeren?
8. Vindt u dat er voldoende geld beschikbaar is om buurtbeheer gericht mee te laten denken en uitvoeren? Hoe staat u er tegenover dat de buurtplatforms een eigen budget krijgen om daarmee zelf projecten te kunnen uitvoeren?
9. In hoeverre vindt u de huidige organisatiestructuur van buurtbeheer (platform per kern, coördinator buurtbeheer, interne contactpersoon) goed functioneren? Is dit verbeterd ten opzichte van voorgaande jaren?
10. Functioneren de buurtplatforms in alle kernen goed?

Samenwerking

11. Vindt u dat de gemeente en de buurtplatforms effectief samenwerken? Zo ja, heeft u dit dan ook geleid tot een beter imago van de gemeente? Zo nee, wat is hiervan de oorzaak en hoe zou dit beter kunnen?
12. Lukt het om gebruik te maken van de expertise van de burgers?
13. Vindt u dat de buurtplatforms goed samenwerken met andere organisaties (politie, Wocom, scholen, kinderdagverblijven, buurtverenigingen, ed)? Gebeurt dit structureel of op adhoc basis?

Adviezen

14. Weet u welke onderwerpen wel of niet geschikt zijn voor buurtbeheer? Wat zijn hiervoor de criteria? En weet de organisatie dit?
15. Weet u wanneer buurtbeheer ingeschakeld kan worden, in welk stadium van beleidsvoorbereiding en –uitvoering en valt er dan nog iets te kiezen? En weet de organisatie dit?
16. Vindt u dat de gemeente goed terugkoppelt (open en transparant is) op de gevraagde en ongevroagde adviezen van de buurtplatforms?
17. Vindt u de IDOP's een goed instrument om de leefbaarheid in de kernen te vergroten? Heeft dit in alle kernen goed gewerkt? Zijn de IDOP's nog actueel?

Resultaten

18. Vindt u dat buurtbeheer heeft geleid tot een hoger kwaliteit van het maken van beleid en uitvoering van het beleid? Kunt u hier voorbeelden van geven?
19. Indien er sprake is van kwaliteitsverhoging heeft deze dan vooral betrekking op de veiligheid, beheer en onderhoud en/of de sociale samenhang in de kern of op alle drie?

-
20. Denkt u dat het buurtbeheer heeft geleid tot het voorkomen van klachten en bezwaarschriften? Zo ja, heeft u hier voorbeelden van.
 21. Vindt u dat buurtbeheer er toe leidt dat burgers een beslissing eerder accepteren of met ander woorden leidt het tot een groter draagvlak?
 22. Denkt u dat de buurtplatforms alle burgers uit de kern vertegenwoordigen? Of omgekeerd vormen de leden van de buurtplatforms een goede afspiegeling van de kern?
 23. Tot slot, welke zaken zouden nog verbeterd kunnen worden bij buurtbeheer?

BIJLAGE 5 FORMAT STUKKEN NAAR BUURTBEHEER

1. Naam ambtenaar	
2. Afdeling	
3. Telefoonnummer	0495-431 . . .
4. E-mailadres	@cranendonck.nl
5. Werktijden	
6. Ten behoeve van	☐ Vergadering Buurtplatform op [datum] ☐ Voorzittersoverleg op [datum] ☐ Vergadering Platform Maatsch. Onderst. op [datum]
7. Onder EMBARGO	☐ Ja ☐ Nee
8. Deze informatie wordt toegestuurd om de lezer*	☐ te informeren ☐ te raadplegen ☐ om advies te vragen
9. * zie Participatieladder	☐ te vragen te coproduceren ☐ te vragen om (mee) te beslissen
10. Onderwerp, korte inleiding een aanleiding	(denk ook aan bv uitgangspunten, voor- en nadelen)
11. Wat is de concrete vraag?	
12. Overige nuttige informatie	
13. De vraag wordt gesteld aan:	(bv platform x, alle platforms samen, alle platforms afzonderlijk, het voorzittersoverleg etc)
14. Mondelinge toelichting	☐ Nee ☐ Ja, tijdens platformvergadering op [datum] ☐ Ja, tijdens voorzittersoverleg op [datum]
15. Uiterlijke reactie datum	
16. Bijlage(n):	☐ Ja, nl ☐ Nee ☐ Op verzoek, nl
17. Antwoord	(in te vullen door zie punt 14)
Naam ambtenaar	